

XXIX APLEC DE LA SARDANA

L'ESCALA

Dedicat a l'ESCALENC

Diumenge, 6 de juny del 2004

Passeig del Mar, 4
17130 L'ESCALA (Girona)

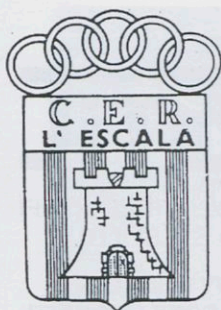
Tel. 972 77 02 89 - 972 77 06 66
Fax 972 77 32 97

—El nostre sincer agraïment a tots els qui han col·laborat en aquest butlletí, puix que gràcies a ells s'ha pogut portar a feiç terme.

NOTES:

La Comissió Organitzadora es reserva el dret d'alterar aquest programa si causes imprevistes l'obliguessin a fer-ho.

Edita: CER L'ESCALA
Portada: F. X. Vilà-Mitjà
(800 exemplars)
Dip. Legal: GI-532/04
Imprimeix: Gràf. Canigó. Figueres

Salutació

En ocasió de la celebració del XXIX Aplec de la sardana, el Centre Esportiu i Recreatiu saluda tots els amics de la nostra dansa, ja siguin escalencs o de molts altres indrets del món.

Història

Sembla que fa quatre dies i ja hi tornem a ésser. Com passa el temps!

I ja arribem a les 29 edicions, és va dir, des de l'any 76 venim celebrant l'Aplec de la Sardana a la nostra vila.

Llevat els dos primers anys, sempre s'ha tingut el gust de dedicar l'aplec a algun personatge lligat al món de la música i especialment al de la sardana; però algunes vegades s'ha dedicat a una entitat o associació. Recordo el Col·legi Empúries en ocasió del seu 50 aniversari, a la Coral Empòrium del C.E.R., a la Gent del Mar, al Centenari de la Parròquia...

Dedicatòria

Enguany hem pensat dedicar-lo a la revista local *L'Escalenc*, entre altres coses, perquè compleix 25 anys. Si ens remuntem al seu primer número multicoPIAT, arriba a les seves noces d'argent, i això mereix un reconeixement molt especial, com també el mereixen les moltes persones que han col·laborat perquè això fós possible i esperem que segueixin ajudant a fi que en pugui complir molts més.

És per això que el Centre Esportiu i Recreatiu ha cregut oportú dedicar-li l'Aplec, amb l'ànim d'homenatjar totes aquestes persones: Fundadors, continuadors, consells de redacció, col·laboradors, fotògrafs, escriptors, dibuixants, subscriptors, lectors, anunciants, subvencionadors...

Invitació

Si us trobeu identificat amb algun d'aquests personatges, ja us podeu considerar convidat.

De totes maneres, ens complau convidar a tothom.

Sigueu benvinguts a l'Aplec de la Sardana.

Celler Restaurant

CA L'HEREU

*Varietats de carns a la brasa
Pa amb tomata i pernil
Vins naturals*

Platja dels Riells
Carretera de Barcelona, 2-4
Telèfon: 972 77 10 74
L'ESCALA

TELESTIL

SONORITZACIÓ - TV - VIDEO - HIFI
ANTENES - VIA SALÈL·LIT

Servei tècnic SONY i PIONEER
Distribuïdor oficial de SONY i PIONEER

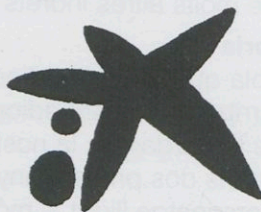
C/ Joan Masanet, 74 - Tel 972 77 21 20
17130 L'ESCALA (Girona)

HOTEL NIEVES MAR

(Restaurant Casa Nieves)

Passeig Marítim, 8 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 77 03 00 - Fax 972 77 36 05
www.nievesmar.com

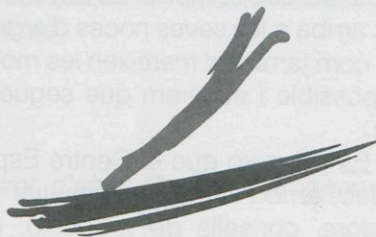

"la Caixa"

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONES
DE BARCELONA

Plaça de l'Ajuntament
Tel. 972 77 12 95 - 17130 L'ESCALA

La Barcada

C/ Ave Maria, 8 - L'ESCALA

VERÒNICA CASELLAS
Pubilla de la Sardana 2003

HOSTAL ☆☆ BAR•RESTAURANT ¶¶

BAR RESTAURANT
LA VINYA

SERVEI DE TAXI

HABITACIONS BANY COMPLET INDIVIDUAL
AIRE CONDICIONAT - T.V. VIA SATÈL•LIT

Obert tot l'any

Av. Girona, 10

Tels. 972 77 03 46 - 972 77 12 37

L'ESCALA (Girona)

LAUREN FINQUES S.L.

SERVEIS IMMOBILIARIS
COMPRA - VENDA - LLOGUER

carrer ave maria, 34 l'escala 17130 girona espanya costa brava

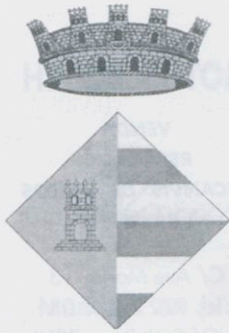
tel. 972 77 05 05 - 620 83 09 26 - fax 972 77 09 15

PEIXOS

MASAFONT

C/ Enric Serra, 1
Tel. 972 77 01 34
L'ESCALA (Girona)

Benvinguts a l'Aplec

Ja tenim ací la nova rebrotada de l'Aplec de la Sardana de l'Escala. Com succeeix en la mare natura amb cada pujada de saba nova, la persistència periòdica d'esdevinences socials com aquesta reunió d'agermanament sardanista, envigoreix la nostra identitat i ens anima a mantenir un ritme de progrés.

És justament, pel reconeixement d'una tasca perseverant, regular i ininterrompuda al servei de la nostra localitat que el CER ha volgut dedicar l'aplec d'enguany al butlletí *L'Escalenc*, que, a punt de complir els 25 anys d'existència, mes rera mes es fa testimoni de la vida quotidiana escalenca, alhora que, en la mesura que li correspon, n'empeny el procés evolutiu. La nostra felicitació a l'entitat organitzadora per aquesta lloable iniciativa, com també la cordial enhorabona i un fervorós agraïment als impulsadors, mantenidors i col·laboradors de la nostra revista mensual.

I també aquesta edició de l'Aplec ens dóna un altre motiu de congratulació, perquè, com ja auguràvem en l'anterior, s'hi escau que podrem tornar a gaudir de l'actuació d'una ressorgida Principal de l'Escala que tant havíem enyorat. Que la recuperació de la nostra cobla, a més de la joia que tal fet ens proporciona, sigui, com apuntàvem abans, evidència de vitalitat de la nostra vila i de confiança en la pròpia capacitat de millora constant.

Per a tots plegats, els millors auspicis i una felix diada de l'Aplec.

L'alcalde
Josep M. Guinat i Solà

folgers

RENOVACIÓ I DECORACIÓ
D'ESTABLIMENTS
CONSULTING D'OBRES

Closa del Llop, 31 - Apartat de Correus, 24
Tel. 972 77 04 71
L'ESCALA

MOTOS BOSCH

VENDA
REPARACIÓ
RECANVIS DE MOTOS
I BICICLETES

C/ Ave Maria, 13
Tel. 972 77 46 04
C/ Sant Pere, 73
Tel./Fax: 972 77 06 45
17130 **L'ESCALA**

HOTEL RESTAURANT

H *VORAMAR*

Passeig Lluís Albert, 2
Tel. 972 77 01 08
972 77 05 01
Fax 972 77 03 77
17130 L'ESCALA
(Girona - Costa brava)

PASTISSERIA · BOMBERIA
FUNDADA EN
1854

R. MINISTRAL
MARANGES, 8 - TEL. 77 01 80
L'ESCALA
(COSTA BRAVA)

F A R

gestions

Port d'en Perris, 4
Apartat 198
17130 **L'ESCALA**
Tel. i Fax 972 77 30 69

NOVETATS MARGARIDA

ARTICLES DE PELL

Maranges, 22
Telèfon: 972 77 00 87
L'ESCALA

Agraïment

Mantenir en progressió ascendent durant més de 22 anys una empresa mediàtica cultural i informativa independent gestada sense afany de lucre i amb precarietat de mitjans com succeeix amb L'ESCALENC, no representa, sens dubte, una tasca senzilla. Té, doncs, i considerant-ho sense falsa modèstia, el seu mèrit dins l'espectre sòcio-cultural del nostre reduït entorn.

Malgrat això i fidels a la pròpia manera de ser, és cosa sabuda que no ha estat mai l'afany de notorietat una de les nostres característiques. Però considerant que, ...en tot cas i dintre de la seva excepcionalitat, estem més habituats a sofrir-la de part dels segments més negativament crítics, se'ns fa enormement satisfactori comprovar que, com en aquesta ocasió, també hi ha molts amics i destacats esdeveniments que, públicament, tenen la deferència de tenir-nos positivament en compte.

Quan aquest esdeveniment és, a més a més, l'APLEC DE LA SARDANA, un altre excepcional exemple d'incombustible dedicació desinteressada d'uns grups d'escalencs als valors identitaris de la cultura catalana, la nostra satisfacció i agraïment no poden ser més complets.

Des d'aquí, doncs, i en nom de totes les persones que han fet possible durant tots aquests anys que L'ESCALENC aparegués mes darrera mes a les nostres llibreries, us dono, amics i components de la comissió del XXIX APLEC DE LA SARDANA, les més expressives

GRÀCIES.

F.X. Vila i Mitjà

Director/Coordinador de L'ESCALENC

ANXOVES DE L'ESCALA
CASA BORDAS S.L.
FILL DE J. CALLOL I SERRATS
SALAONS SOLES
ANXOVES EL XILLU

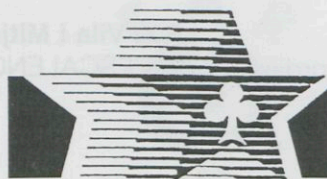
**ASSISTÈNCIA
EN CARRETERA**

**TALLER
MECÀNIC**

**SERVEI
PERMANENT
24 h.**

C. Ter Vell, 36 (Urb. Camp dels Pilans) - 17130 L'ESCALA (Girona)

EUROGAME, S.A.

MÀQUINES RECREATIVES TIPUS B - VÍDEO JOCS - PIN.BALLS
BILLARS AMERICANS - ATRACCIONS

Closa d'en Llop, s/n - Tel 972 77 05 12 - Fax 972 77 25 73 - Tèlex 57356
17130 L'ESCALA (Girona)

Pensió - Hostal Mediterrà
Pere Blanch Coll

Carrer Riera, 24
Particular: Riera, 25
Tel. España 972 77 00 28 inter. 34 72 77 00 28
17130 L'ESCALA (Girona - Costa Brava)

**EMPORDÀ
BIKES**

REPARACIÓ - VENDA - LLOGUER
B I C I C L E T E S

Avgda. Ave Maria, 9
Tel. 972 774 042
17130 L'ESCALA

**ELECTRICITAT
LAMPISTERIA
ELECTRODOMÈSTICS**

Jaume

RIVERA

EXPOSICIÓ I VENDES
Carrer Ave Maria, 36
Tel. 972 77 04 23
Fax 972 77 04 23
17130 L'ESCALA

**Restaurante
Mesón del
Conde**

Sant Martí d'Empúries

Sant Martí d'Empúries
L'Escala - Tel. 972 77 03 06

Dia

**Autoservei
descompte**

Av. Girona, 39 - Tel. 972 77 18 09
17130 L'ESCALA

LA PUNTA
ESPECIALIATS EN
TAPESIMARISCS

C/ Passeig Josep Maria Isern, 3 - Tel 972 77 22 01 - 17130 L'ESCALA

Presentació i Objectius.

Tothom s'està donant compte que a l'Escala, poble gran de 4500 veïns sedentaris (sense comptar els milers de compatriotes estiujants) hi manca un periòdic: diari, setmanal, quinzenal o mensual, segons medís i èxits. Tothom, o quasi, té consciència d'aquesta incontestable necessitat. Una publicació adreçada als escalencs, per escalencs, al servei dels escalencs, il·lustrant fets, posant de relleu problemes, exposant suggestions exclusivament d'interès escalenc. Un grupet d'amics, conscients d'aquesta exigència, tenen el propòsit de paliar a aquesta carència; animats per un impuls d'estima al poble de l'Escala aspiren desinteressadament a crear i difusar una edició, modestíssima per començar, i la voldrien OBERTA, CRITICA, OBJECTIVA, SENZILLA i sense vulgaritats ni injúries.

OBERTA - Les columnes del nostre periòdic podran ésser obertes a tots els escalencs, nadius o residents, que desitgin exposar problemes existents o formular crítiques; aquestes haurien, però, d'ésser constructives i que tinguin un interès col·lectiu patent.

FRANCA; CRITICA i OBJECTIVAS - No és necessari ampliar aquests adjectius que parlen per si sols.

SENZILLA - de presentació; sospitem que les circumstàncies ens hi obligaran de totes maneres aquesta condició no es desaparella pas amb la nostra manera de ser.

SENSE VULGARITATS - Fugirem de l'estil que respirava una iulla recentment distribuïda; però el bon humor no n'estarà pas exclòs.

SENSE INJURIES - Evitarem atacs personals d'ordre privat; citarem, si cal, noms; però limitant-nos en criticar l'acció, la competència, la manera de complir un mandat o una labor professional. Esquivarem polèmiques estèrils, de clau guera; puix no volem esdevenir una tribuna on s'hi aboquin escorbaries.

Sabem que qui molt abraça poc estreny; a poc a poc voldrem enriquir la nostra publicació d'espais culturals, esportius; però sempre de cara a l'Escala.

Obrirem la porta a aquells dels col·laboradors dels magnífics programes d'Apiec o de Festa Major que en una o dues publicacions anuals no poden dir-ho tot; al C.E.R., als pares d'alumnes, a la casa del mar, etc.; però sense perdre mai de vista els imperatius següents: els cassos individuals o d'entitats no tindran ací cabuda, ~~car~~ no serem cap tribunal de contencions. El caràcter i la òptica que ens imposem són els d'interès escalenc col·lectiu; és a dir, obram per l'embelliment, el benestar, el desenvolupament físic i cultural d'aquesta Escala que estimem tant; lluita r contra l'ostracisme de tot alló o de tots aquells que s'oposin a l'esperit, a l'harmonia, al progrés de les forces vives dels escalencs, vinguin aquells d'on vinguin i siguin quins siguin; amb valentia, dretura i lleialtat. L'Escala pot i s'ho mereix. Res s'oposa tampoc a que, més endavant, extenguem la nostra irradiació als pobles amics del nostre veïnatge.

Sortirem mentre ens quedin "quartets" per a poder fer-ho. De moment un cop per mes. Quan s'ens acabi la "guardiola" passarem el "barretet" com hem vist a fer-ho de "nins" als còmics de la llegua i als trapeçistes de la plaça pública. El privilegi de posar-hi la mà - al "barretet" - volem dir - queda fixat per ara en deu "pessetones". És el preu de cost, el treball ens el guanyem. O sínd, farem el que ara s'ha posat de moda a l'Escala; acudirem a l'Ajuntament en demanda de subvenció.

Feta aquesta obligada presentació ens acomiadem amb un cordial i ben fort A REVEURE! i fins el pròxim Febrer.

La Redacció Provisional.

L'ESCALENC

BUTLLETI CULTURAL I INFORMATIU

MARÇ

1982

Núm. 22

FEM PELL NOVA

«L'ESCALENC» ES PROPOSA FER PELL NOVA. Com molt bé ho podreu observar, d'una composició de caire artesanal passem a plena formació periodística. És a dir que, amb aquest número 22, surtim al públic impresos, com gairebé és cosa obligada avui en el món periodístic. Però, com també ho podreu apreciar a bastament, centrat sempre a l'entorn d'aquells temes que puguin afectar-nos directament a tots els escalencs. Fer, doncs, de manera que, crítica, ètica i material, l'Escala i els seus habitants ocupin el primer pla en les pàgines del mateix.

En aquest aspecte desitjaríem, sense que això es pogués prendre per pura pederteria o malaltís orgull, que el seu contingut, al millorar, arribés a exercir l'impacte merescut no solament entre els escalencs, sinó també entre els amics de la rodalia freturosos d'ideal i que mantes vegades per mancance de condicions pròpies, no poden fer sortir un òrgan d'aital naturalesa, per més que, segons ens assabenten, no els hi manquen sortosament brillants iniciatives.

Aquesta funció de prosselitisme, si se'ns permet parlar així, l'Escala, la nos-

tra vila, l'ha jugat en determinats i ben precisos moments d'un florent passat. En la dècada del 10 al 20 del segle, per a qui vulgui estudiar en profunditat el seu contingut cultural, hi trobarà la prova feaent d'aquesta afirmació. Solament que, com ens trobem en un modernisme que ho vol tot trasbalsar, que no vol guardar ni respectar cap testimoniatge del passat, resulta curiós a l'ensems que depriment com es fa fi dels valors i belleses d'ahir. Veure com la joventut nostra es mostra indiferent, insensible, passiva, «passota», perdoneu-nos el terme, jo-

Primer exemplar de L'Escalenc imprès

L'estenedor

**DROGUERIA - PERFUMERIA
PINTURES - BRICO LLAR**

Avda. Ave Maria, 6 - Tel. 972 77 30 78 - 17130 **L'ESCALA**

**CLUB NÀUTIC
L'ESCALA**

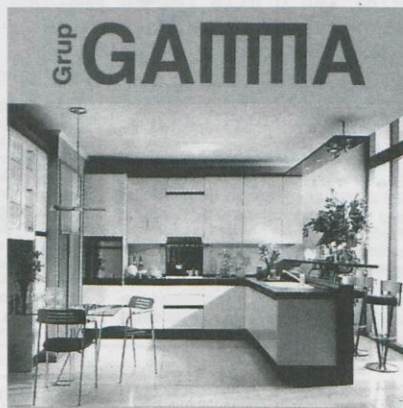
17130 **L'ESCALA** (Port) - Girona
Telèfon: 972 77 00 16 - Fax 972 77 01 58
Apart. correus, 130

Comercial

animat s.l

**MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
SANITARIS - DECORACIÓ
MOBLES DE CUINA**

Carrer Lleida, 10 - Poble Sec
Tel. 972 77 04 14 - Fax 972 77 69 50
17130 **L'ESCALA** (Girona)

LA DEDICATÒRIA DE L'APLEC D'ENGUANY

El propassat 27 de febrer, quan va donar-se per finalitzada l'assemblea anual ordinària del Centre Esportiu i Recreatiu –mentre una part dels assistents s'agrupaven al fons de la sala per participar en el prèviament anunciat pisolabis–, vaig apropar-me a un component de la junta per preguntar-li el motiu pel qual l'Aplec d'enguany el dedicaven a “L'Escalenc”. Després d'una primera resposta –barreja de sinceritat i ironia–, em confirmava el que per lògica es podia intuir: “per tal de retre un merescut reconeixement al nostre mensual “independent, cultural i informatiu” pels VINT-I.CINC ANYS de la seva existència>>, Efectivament, si des de bon principi s'hi hagués fet constar l'any –com a moltes publicacions–, actualment a la portada hi podríem trobar “any XXV”. El primer número, d'un sol full i amb el títol “presentació i objectius”, va sortir al mes de gener de 1980.

Sembla que era ahir i ja ha passat un quart de segle de quan en el café del Centre Cultural Municipal “Xavier Vilanova” sovintejaven –a la tarda dels diumenges– animades converses a les quals m'acontentava de participar. Recordo que en una d'aquelles tertúlies que havien iniciat l'Emilià Carreras, en Pepet Donjó i en Jaume Saderra, de sobte es va parlar de la transcendència que podria tenir, encara que al principi no fossin més que un fulls ciclostilats, un mensual amb comentaris i notes d'interès de la nostra vila, com es féu en el quinzenal *Costa Brava*, que amb en Joanet Ballesta “Calafat” de director, va editar-se durant els anys 1919-20-21- L'entusiasme amb què en parlaven en Donjó i en Saderra, va fer-me adonar que no era pas la primera vegada que tractaven el tema i que, més que demanar-me'n parer, em feien avinent una decisió prèviament adoptada, alhora que s'interessaven per si podien comptar-ne entre els possibles col·laboradors, tasca que iniciava ja a partir del segon número. Seguidament es passava a comentar quina seria la denominació més adient. Manifestaven que ells havien pensat amb la de “L'Escalenc”. En aquest punt els vaig respondre que aquest era precisament el títol que al principi dels anys 70 havíem escollit els components de la Junta del CER. per a una publicació de semblants característiques, que no veïa la llum per culpa d'exigències del règim que obligaren a fer-ne desistir.

De sempre s'ha pronosticat que és molt més fàcil assolir qualsevol fita, que no pas el fet de mantenir-ne una lloable continuïtat. La trajectòria de “L'Escalenc” n'ha demostrat ser una perfecta excepció de la regla. El seu format ha anat millorant progressivament i s'ha publicat sense interrupció. Segurament que la meua opinió no serà pas compartida per tothom -ja que hi ha entitats de la població, que, amb actitud reprovable, han organitzat celebracions per la mateixa diada-. però em permeto considerar que l'afluència de públic, principalment a l'acte central de l'homenatge, hauria de ser remarcable com a prova d'agraïment envers en Donjó i en Saderra, entusiastes iniciadors, i per a tots aquells que, durant aquest llarg període de temps, s'han responsabilitzat per aconseguir-ne una ferma durada. Que sigui per molts anys!

Josep Vilabrú i Ballester

SERRALLERIA SUES I FILL, S.L.

*Reixes, portes basculants
de ballesta i enrotllables*

Avda. Girona, 54
Telèfon: 972 77 04 67
L'ESCALA

El Passeig

BAR - CAFETERIA

Passeig Marítim, 19
Telèfon 972 77 48 94
L'ESCALA

GARATGE SALA

Avda. Girona, 31
Tel i Fax 972 77 09 43
17130 L'ESCALA

CARNISSERIA CASAS

Plaça Víctor Català, 6
Tel 972 77 00 93
L'ESCALA

PERRUQUERIA
UNISEX

MARIA

Rosa Miàs

C/ Germans Masferrer, 23
Telèfon: 972 77 00 67
17130 L'ESCALA

PL. ESCOLES, 3 - TEL. 972 77 14 66 - L'ESCALA

L'ESCALENC, cap al primer quart de segle

Un poble és com un fill: tots voldríem que fos el millor. Per això, quan veiem que despunta en algun aspecte, n'amplifiquem el mèrit; de la mateixa manera que quan fa alguna cosa que no ens agrada en patim més que els altres. A molts ens passa igual amb *l'Escala*: no la vàrem triar, només hi hem nascut, però voldríem que fos el millor poble del món; per aquesta raó en dimensionem els aspectes positius i al mateix temps ens fa patir tant.

Sense ser res de l'altre món, l'Escala, a començaments de segle, quan la població no arribava a una tercera part de la censada en l'actualitat i les condicions de vida eren molt diferents de les actuals, van tenir dues publicacions: *La Sardana* i *La Costa Brava*. Pels volts dels seixanta, a l'entrada de l'església, hi havia un mural informatiu (una altra publicació periòdica), confeccionat per una colla de joves a l'empara del rector o del vicari de la parròquia. Dintre de les activitats del CER, a la dècada dels setanta, hi va haver dos intents de confecció d'una altra publicació, però en aquella època la cosa no estava per fer filigranes publicitàries i, si sempre és compromesa l'elaboració d'una publicació, molt més ho era en vida del *Gran Francisco*, quan, per molt menys, rebies la visita inesperada dels seus sequaços. Només un detall de quan vàrem anar a consultar al secretari del governador de Girona sobre quines possibilitats teníem de tirar endavant un projecte d'aquell tipus; la resposta d'aquell senyor (que era conegut al poble perquè hi tenia un xalet) va ser: "Jo de vosaltres no em complicaria la vida"; més clar: l'aigua. La cosa s'havia pal·liat amb els llibres de la *Festa Major* i de l'*Aplec*, els quals venien a omplir el buit que deixava la manca d'una revista o d'un butlletí d'aparició periòdica.

És per això que vàrem respondre amb tanta il·lusió a la proposta de Josep Donjó i Jaume Saderra de fer/continuar una publicació periòdica local que servís de vehicle de comunicació per a la gent de l'Escala, entre ella mateixa i amb els diferents estaments de la població. Finalment teníem la possibilitat de posar a la pràctica allò per què tanta gent havia treballat. El que no podíem saber en aquells moments era l'acceptació que tindria una publicació d'aquella naturalesa, feta, a partir de llavors, amb una certa ambició de forma i contingut i, per tant, amb una càrrega econòmica considerable (Amb això no qüestiono, de cap de les maneres, la feina feta pels nostres predecessors; ja que va ser exemplar tenint en compte els mitjans de què disposaven, i sense la qual no s'hauria endegat aquest projecte o s'hauria hagut d'esperar en una altra ocasió).

Va ser un repte que es van plantejar uns quants escalencs i escalenques aportant-hi allò de què disposaven: molta il·lusió, un cert compromís amb el poble, unes petites aptituds per a segons quines feines, temps per dedicar-hi i una gran esperança que la idea seria ben acceptada i obtindria el suport de part de la població, si no de tota. *L'Escala*, no va decebre. Tot i que al

TABACS

FRANCA PELLICER

C/ del Port, 47
Tel. 972 77 16 23
17130 L'ESCALA

BUGADERIA - AUTOSERVEI

DOLMON

Carrer Codolar, 20
Tel. 972 77 00 15
L'ESCALA

cuina
d'especialitats
marineres

Ronda del Padró
Tel. 972 77 02 87
L'ESCALA

RESTAURANT - MARISQUERIA

Els Pescadors

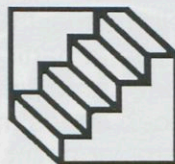
Especialitats marineres
Casaments - comunions - àpats
Davant del mar - Obert tot l'any

Tel. 972 77 07 28
Port d'en Ferris, 5

*Instal·lació i manteniment
d'aigua, gas, electricitat
i calefacció*

C/ La Torre, 77
Tel. 972 77 06 49 - Fax 972 77 34 52
17130 L'ESCALA (Girona)

Estudi i Servei

ASSESSORIA EMPRESARIAL

C/ Puig, 3 - Telèfon: 972 77 21 77
17130 L'ESCALA

començament *L'Escalenc* es feia amb un esclop i una espardenya i això quedava reflectit en el producte final, els escalencs hi van continuar donant suport i això va permetre que es mantingués la il·lusió, es continués treballant, s'annessin polint les mancances que hi havia, s'ampliés el grup inicial i es configurés un format fix, amb la incorporació del color, noves seccions i nous col·laboradors. I així durant vint-i-tants anys. Qui ho havia de dir?

Per aquesta raó valoro tant que el nostre poble hagi estat capaç de mantenir un projecte com el de *L'ESCALENC*. El que passa és que tot poble té la seva part humana (només faltaria...). I com en tota cosa humana, no hi ha la perfecció absoluta (Una vegada més: "només faltaria"). Això vol dir que no sempre s'han fet les coses al gust de tothom (cosa impossible d'aconseguir, per altra banda) i s'han trepitjat ulls de poll, i algunes persones s'han sentit ofeses, i d'altres no ben considerades, i algú podrà dir que no se l'ha tingut en compte, i alguna formació política s'haurà considerat perjudicada. etc., etc. etc. I en tot això hi pot haver una part de veritat, però no es podrà negar que la trajectòria de *L'ESCALENC* ha estat encomiable i ha fet un servei a la nostra petita societat.

Tot això ha estat possible gràcies a tot un seguit de persones que, des de primera fila o des d'un segon terme, han tingut la constància i la voluntat de, dia a dia, setmana a setmana i mes a mes, fer arribar a les llibreries o a les bústies dels subscriptors aquest butlletí cultural i informatiu que s'acosta al quart de segle.

Anomenar tota la gent que han participat en aquesta empresa seria molt llarg i hi hauria el perill que em deixés algú, permeteu-me, doncs, que en nom de tots aquells i aquelles que han fet possible aquesta iniciativa faci referència a en Francesc Xavier Vila, persona que, amb els seus encerts i les seves mancances, ha conduït aquesta barca ha través d'un viatge de més de vint anys, amb moments de calma i amb moments de temporal, amb vent a favor i amb vents en contra, però sempre al peu del timó.

Que aquest petit i insignificant record per a la gent que ha fet possible aquesta experiència serveixi per demostrar que, quan algú (i aquest algú poden ser molts) es planteja una fita de manera responsable, seriosa i desinteressada, és possible que ho aconsegueixi. I que un poble, amb les seves qualitats i els seus defectes, sigui capaç de mantenir una experiència com aquesta durant aquest temps, pot voler dir que potser no està tot perdut, i que si hem aguantat cap a 25 anys, en podem aguantar 25 més. Cal recordar que la nostra democràcia també té, més o menys, aquesta edat.

Moltes gràcies.

Jordi Boix i Llonch

**ESCALA
MOBEL**

Av. Riells, 26-28
Tel. 972 77 31 91
Fax 972 77 34 04 17130 **L'ESCALA**

TALLERS RAMIÓ

TREBALLS DE FERRO I FORJA
Portals, reixes, baranes, ballestes, teles, etc.)
FUSTERIA D'ALUMINI I P.V.C.

TECHNAL
XARXA D'INSTAL·LADORS

C/ Riera, 47 - Tel. 972 77 06 64
17130 **L'ESCALA** (Girona)

Joan Palau
Pintor Joan Massanet, 74

**ELECTRICITAT - AIGUA
CALEFACCIÓ**

Telèfon: 972 77 18 05 - **L'ESCALA**

boutique

NELLENE

Maranges, 15 - Tel. 972 77 00 73 **L'ESCALA**
Monturiol, 2 - Tel. 972 50 16 70 **FIGUERES**

**TITOGRAMA
VIDEOGRAMA**

Avda. Girona, 49
Telèfon: 972 77 36 16
L'ESCALA

**FUSTERIA
Esteve Ribas**

C/ Riera, 50 - Tel. 972 77 05 37
17130 **L'ESCALA**

L'ESCALENC

Homenatge col·lectiu

En primer lloc vull comunicar als lectors la meua voluntària i constant participació a l'Aplec de la Sardana de l'Escala col·laborant amb algun escrit per al llibre-programa que s'edita en ocasió de l'efemèride.

Normalment se solia aprofitar aquesta diada festiva per retre homenatge a persones relacionades amb la música, preferentment la sardanista, per aquest motiu jo acostumava, en general, a escriure la biografia i obra dels homenatjats.

Aquest any la distinció irà dirigida al mensual local *L'Escalenc*. Penso que aquest butlletí mereix una justa i apropiada menció per dues raons molt rellevants. Primerament per la genial i encertada idea dels seus dos fundadors, Josep (Pepet) Donjó i Callol, nascut a l'Escala l'any 1897 i mort a Girona l'any 1990, i Jaume Saderra i Riera "L'Emigrant", nascut a Sabadell, amb segona residència a l'Escala des del 1956 fins al 2001, resident actualment a França, sense els quals possiblement *L'Escalenc* no hauria existit mai. Avivar la recordança en reconeixement dels seus mèrits és, per mi, una acció que cal potenciar i no oblidar. I en segon lloc, el propòsit explícit, deliberat,... dels mateixos creadors en identificar-lo amb l'Escala i els seus habitants, convertint-lo en un butlletí propi de la nostra vila, tal com el seu nom indica.

És interessant de saber que els cofundadors de *L'Escalenc* es van conèixer el 1942 a Rennes (Bretanya) quan patiren l'exili. La mútua amistat no fou efímera, tal com ho demostra la primera publicació (l'1 de gener de 1980) de la revista que crearen, adreçada, segons ells "als escalencs, per als escalencs, al servei dels escalencs, posant-se de relleu problemes, exposant suggeriments d'interès escalenc..."

L'homenatge així concebut, al meu entendre és substancial, bàsic, essencial,... però al mateix temps, simbòlic pel que representa. Tanmateix si es valoressin la noble i desinteressada intenció dels dos impulsors –a la vegada, col·laboradors– que com a progenitors li donaren vida, imprescindible i destacat treball de tots els col·laboradors, la seva continuïtat, les aportacions dels comerços i altres per llurs anuncis, l'avaluació de les subvencions invertides i l'apreciació dels seus anhelats forma i fons, l'homenatge, segons el meu punt de vista, seria real i autèntic, tal com li pertoca per la seva intrínseca condició de formar part del patrimoni cultural de l'Escala al servei dels seus vilatans.

Gràcies a tots els qui participen i han participat en la realització de la nostra revista

Pilar Pellicer, de Gispert

Rafel i Angelina

el Roser
RESTAURANTS

Hostal EL ROSER

Carrer Església, 7
Tel. 972 77 02 19

Rest. EL ROSER 2

Passeig Lluís Albert, 1
Tel. 972 77 11 02

17130 L'ESCALA (Costa Brava) - Girona

HOSTAL - RESTAURANT EL ROSER C/ Església):
Menú diari de dilluns a divendres amb plats diferents cada dia.
Menú especial cada dia.
Menús per a grups i carta

RESTAURANT EL ROSER 2 (davant del mar):
Cuina d'autor i de mercat, marisqueria

Brico
CLOS
FERRETERIA

HORARI
DILLUNS a DIVENDRES
9 -- 13
16 -- 19.30
DISSABTE
9 -- 13.30
16.30 -- 19

Brico
CLOS
FERRETERIA

CLOSA D'EN LLOP, 7
17130 L'ESCALA - GIRONA
TEL. 972 770 120
FAX 972 772 521
bricoferclos@hotmail.com

Consulta de
teràpies
complementàries
per a la
prevenció
de la salut

Support a la
medicina
convencional i a
les seves diferents
especialitats

Supporte a la
medicina
conventionnelle et a
ses différentes
spécialités

Horas convenidas: Tel. 972 20 84 56 (Girona)
Tel. 972 77 00 09 (L'Escala)

Martha Marcenaro Falcíola
Tècnica especialitzada en acupuntura i massatge medicinal
Técnica especializada en acupuntura i masaje medicinal

Placa Marquès de Camps, 17 3r. 2a B 17005 GIRONA
Closa del Llop 7, baixos 17130 L'ESCALA (Girona)
www.palahi.es/marthamarcenaro • E-mail: marthamarcenaro@hotmail.com

LA PREMSA LOCAL

Quan va néixer la revista local *l'Escalenc* ho féu sota l'estigma de la por, de la inseguretad, de la temença de no ser constant. L'Escala havia donat proves, en donava i el camí era de continuar donant-ne; de començar moltes coses, moltes activitats, amb gran entusiasme i il·lusió al principi, però poques es mantenien.

I és clar, a la nostra revista se li pronosticà el mateix tarannà. No li donaven, diguem-ho clar, massa anys de vida.

I no solament ho feia la gent en general, sinó els qui en formaven part, almenys jo tampoc les tenia totes.

El meu bon amic en Jordi Boix, involucrat en la iniciativa publicista, sortint un dia de l'església de Sant Martí d'Empúries, ara no recordo amb motiu de què, em proposà de col·laborar a *l'Escalenc*. I ell mateix, coneixedor de la meva implicació des de l'Escala amb el diari *Los Sitios* –no n'hi havia altre– i amb altres setmanaris comarcals en els quals jo de tant en tant participava, en marcà la pauta a seguir, o sigui, m'assignà el temari a tractar. *L'Escalenc* imprès només feia dos mesos que havia començat a caminar.

–Podries fer –em digué– una secció sobre notícies locals d'ara fa 25 anys. L'arxiu que tens et podrà servir.

Jo li vaig dir que m'ho pensaria. Era allò de consultar-ho amb el coixí.

No li vaig respondre amb paraules, però sí amb fets. Al mes següent li lliurava el meu primer article, ja sota la capçalera de *Vida escalenca. Refresquem la memòria*. I així amb ella, invariablement, seguim 22 anys després.

El que sí haig de confessar és que vaig ésser una mica i força rebel a la proposta que en Jordi, amb la seva veu pastosa i d'escassíssims decibels, em féu com aquell que no hi toca. Jo vaig anar al meu aire en escollir el modus vivendi informatiu puix en això d'encaixar-me dins unes calendes, no hi veia massa futur.

I així ho deixava escrit en la meva primera intervenció, el juliol del 1982. Ho deia així: “La meva col·laboració, basada en l'aspecte concret d'emmarcar uns fets locals en un temps determinat, no tindrà una durada superior a dos, màxim tres anys, atès que, arribat aquest moment, ja hauré esgotat el meu modest arxiu particular”.

Quan això arribi,... –anava dient–, procuraré continuar la missió que ara se m'ha proposat portar al terme però amb un calendari menys estricte pel que fa a una absoluta precisió de dates. Això ens alegrarà molt perquè voldrà dir que *l'Escalenc* encara tindrà vida, cosa que desitgem de tot cor”.

No em negareu que aquestes dues darreres línies no respirin un alè de pessimisme i temença davant l'escassa durada que es preveia a la revista.

Potser ho diria una mica influenciat per la història coneguda de dues altres publicacions locals, molt anteriors a la nostra, la vida de les quals fou

molt efímera. Però no deixa de tenir el seu mèrit l'haver existit en un temps de moltes limitacions i mancances tècniques i econòmiques.

Em refereixo, i crec que molts ja ho hauran endevinat, a *La Sardana* i a *Costa Brava*.

Si se m'hagués ofert l'oportunitat –que tampoc feia falta– d'opinar, hauria suggerit que en dedicar a l'Escalenc –gest que és d'agrair– l'Aplec de la sardana d'enguany, s'hagués dedicat ensems, un record per aquestes dues preuades publicacions locals, que malgrat sa curta durada, no deixaren d'omplir un espai dins la història local de principis del segle XX.

De la primera, *La Sardana*, que era quinzenal, ens han arribat els deu primers números, que, suposem, foren els únics que sortiren. L'Ajuntament, en el seu moment, féu una bona tasca en recuperar-la en forma de facsímils, els quals tothom que volgué pogué adquirir.

La data de la seva primera aparició en públic fou el 2 de setembre de 1900. El dia no podia ser millor: el primer de la festa major de l'Escala.

Crec que no n'he parlat mai, però ara ho faré.

Llegint amb molt deteniment la presentació que es fa *La Sardana* en el primer número, em fa dubtar si abans d'ella no existí a l'Escala una altra revista que s'hauria titulat "*Contrapàs*".

Ho sospito quan llegeixo, amb el seu català antic, el següent: "a son difunt espós lo *Contrapàs* dedica *La Sardana* un grat recort". A quina altra cosa no es pot referir sinó a una revista que havia existit amb anterioritat a ella?

LA SARDANA

REVISTA QUINCENAL

ANY I

LA ESCALA. 2 DE SETEMBRE DE 1900

NÚM. 1

És clar que també es podria referir a una publicació d'una altra població, però molt em fa sospita que el seu pensament, en escriure això, no passava de la muralla que aleshores encerclava el poble.

La revista durà fins a 16 de gener de 1901, data del darrer número.

Divuit anys després apareixia l'altra revista local "*Costa Brava*", ja més moderna, més àgil, més ben estructurada, en una paraula, més "revista".

La principal característica –atrevida i valenta– d'aquestes dues publicacions i que les diferencia de la nostra, de l'actual, és que la seva aparició era quinzenal. Déu ni do la valentia d'aquella bona gent. A nosaltres, els mesos ens passen volant. De seguit ja hem de presentar de nou l'article del mes. A ells, 15 dies no els permetria ni respirar.

La *Costa Brava* es presentava en escena el 15 d'agost de 1919, també a les vigílies de la festa major, amb aquesta breu però decidida i patriòtica tarja de visita, que revela el tarannà juvenívol de la revista i la finalitat que perseguia:

ANY 1.er

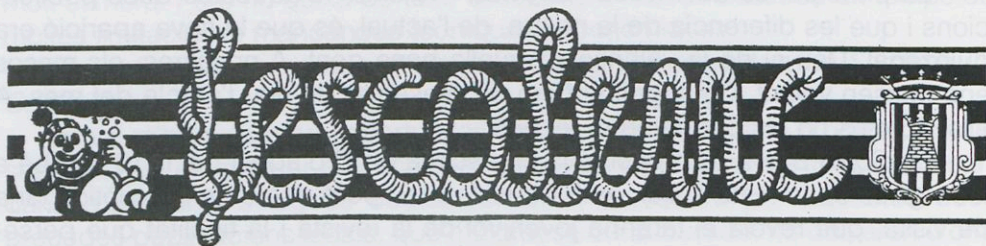
LA ESCALA 15 D'AGOST DE 1919

NUM. 1

“Pórtic.–Portats per la força de la nostra joventut, i amarats els nostres còssos de les salabrors del Mediterrani que en aquest ample golf de Roses entra terra en dins fins a besar. amb besos alhora apacibles, alhora furients, les últimes despulles de l'antiga Empòrium venim a la palestra amb tota l'empena i vigorositat de la nostra ànima netament empordanesa, i al començar nostra tasca, ens és plaent saludar-vos a tots: públic i premsa”.

“*COSTA BRAVA* ve doncs a la vida portada dels més bonics desitjos i els més nobles intents. Allunyats de tota política, tant sols tindrem per nort i guia, la defensa dels interessos de la nostra aimada vila escalenca, a l'ensem que cantarem amb notes vibrants i sonores les belleses de la pàtria petita; i si la

BUTLLETÍ INDEPENDENT CULTURAL I INFORMATIU - Núm. 286 - Preu: 1,50 euros

MARÇ 2004

nostra obra mereix l'apreci de tothom i triomfem, serveixin els llorers per a teixir la garlanda amb que guarnir el fron sens màcula d'aquesta nostra vila, que aixecada al bell cim d'un munt de roques milinàries, aguanta indomable els embats furiosos de la forta tramontana, i veu caure a sos peus impotentes les ones desbocades de la mar revoltada que es tornen brumera al estrellar-se en sos durs fonaments. La redacció".

En la revista apareixien signatures importants i conegudes com la "Víctor Català", de Josep Puig i Cadafalc, de Martí Rouet Callol, de Mn Francesc Gay (excel·lent poeta autor de la poesia La Festa de l'Escala), de Camil Geis, etc.

Altres de locals no desmereixien d'aquelles, com la del propi Joan Ballesta, -amb el seu feix de pseudònims-, la del poeta local Lluís Sureda i Paradís, la de l'Albert Balari, la de Josep Balaguer, la de Jordi Romeu, la d'Emili Albert, etc.

Era el director i ànima de *Costa Brava* l'inspirat i prolífer Joan Ballesta "Joanet Calafat", el qual es veia acompanyat en la redacció del jove i prometedor Martí Rouret, del polifacètic Josep Esquirol, d'en F. Xavier Hospital, d'en Lluís Tasis i de l'Adolf Tasis.

El darrer número de *Costa Brava*, almenys el que ens ha arribat a les mans, aparegué el 15 de març de 1922. Potser n'hi hagué algun altre, puix en aquell, cosa que hauria estat normal i més coneixent el tarannà de la redacció, no hi figura cap comiat. De totes maneres, la seva vida s'hauria acabat l'any següent, el 1923, amb la instauració, a l'Estat Espanyol, de la dictadura de Miguel Primo de Rivera.

La llengua catalana rebia un cop baix. La gent de "*Costa Brava*", desmoralitzada i vençuda, possiblement va preferir llençar la tovallola voluntàriament, abans de veure's obligada a fer-ho per força.

Ricard Guanter

Avui, com sempre, LES ANXOVES

fata morgana discoteca
sant pere pescador

CAMPING / CARAVANING

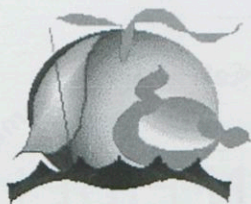
fata

Ap. de correus, 23

17130 L'ESCALA (Girona)

Tels. 34-72 52 00 11 - 52 04 00

Fax 34-72 55 00 46

T.V. L'ESCALA

Canal 24 : Xarxa cable l'Escala

Canal 40 : Repetidor d'Els Àngels

CONSORCI LOCAL
I COMARCAL DE
COMUNICACIÓ

tv@lescala-empuries.com

X TVL
XARXA DE TELEVISIONS LOCALS

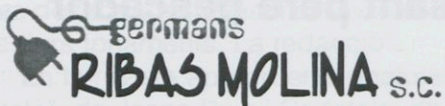

**MERCERIA - LLENCERIA
CONFECCIÓ**

Santa Màxima, 37 - Tel. 972 77 04 78
17130 L'ESCALA (Girona)

La Torre, 41, 1r
Tel. 972 77 01 18

**ELECTRICITAT - FONTANERIA
CALEFACCIÓ - GAS**

Av. de Girona, 6 i Rubens, 2
Telèfon: 972 77 06 55
17130 L'ESCALA (Girona)

**Ò l'e
Òptica l'escala**

C/ Maranges, 13 - Tel. 972 77 09 86
17130 L'Escala (Girona)

**Ràdio - TV - Sat. - Electrodomèstics
CAN FIDEL**

Josep Maria Geli

C/ Port, 33 17130 L'Escala
Tel. 972 77 00 98 (Girona)

PETITA ORENETA

He vist una oreneta que, d'una manera encuriosida i molt insistentment, m'ha preguntat:

–Que no véns a l'Aplec de l'Escala?

–I tant que sí. No podria faltar-hi!

Segurament, el que no sap l'oreneta és que jo tinc arrels escalenques i possiblement per això l'Escala té, per a mi, una màgia especial.

Avui m'hi he passejat. El que no puc deixar de contemplar mai és la roca del Cargol: serena, quieta, arrogant. Sembla que és conscient de l'admiració que desperta.

Passejar-me per tota la muntanyeta del Pedró, quin encant! Sempre ha desvetllat en mi una sensació de pau i serenor. Al capvespre té una bellesa plàstica. Quan comencen a despertar-se les primeres llums, m'haig d'aguantar la respiració com si tingués por de trencar l'encís d'un moment nou que neix a cada instant, d'una sensació irrepètible.

La Platja és oberta, riallera i acollidora. Abans tenia un regust d'algues i sentors de salabor. Es podien veure les dones cosint-hi les xarxes. Ara hi acull generosa tots els estiuejants oferint-nos l'espectacle de la seva ja tradicional cantada d'havaneres.

I de la Punta? No sabria dir-vos què representa per a mi la Punta. El que sí que puc dir-vos és que les meves passes, sense gairebé jo adonar-me'n, fan camí fins al monument "A la gent de la mar". Aquell pujol, quan es troba nu de cotxes, és un escenari ideal per a una gran representació de teatre clàssic. El públic de cara al mar, els actors d'esquena interpretant "Antígona" o "Edip

Rei". La brisa comença a engrescar-se tot escoltant les paraules com si se'n volgués fer ressò. Les estrelles parpellegen, però no es mouen del seu lloc i la nit ho cobreix tot de misteri.

Em deixeu que parli només de puntetes de l'estàtua de la dona marinera amb la criatura arrapada a les seves faldilles i que guaita l'horitzó tot esperant el pescador que ha anat en busca d'un mos de pa? No puc deixar de mirar-la mai. Però no és mirar-la. És contemplar-la. És voler-la protegir. Parlar-li en silenci sense que el so de les paraules puguin interrompre els seus pensaments.

Foto: Jesús Puig

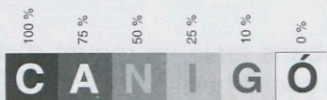
Pizzeria-Geladeria Grill-Creperia

Port d'en Perris, 1 - L'ESCALA
Abierto: 12 mañana a 3 madrugada

carnisseria FERMÍ VILA

Carrer La Torre, 43
Telèfon: 972 77 14 02
17130 L'ESCALA

impremta

OFFSET I TIPOGRAFIA

c/ de la marca, 5
tel. i fax 972 50 89 97
17600 figueres - l'empordà
e-mail:grcanigo@intercom.es

Restaurant-Bar

Cal Galàn

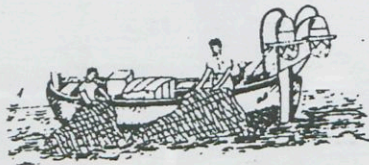
cuina casolana

C/ La Torre, 18 - 17130 L'ESCALA (Girona)
Tel. 972 77 01 40

ROSTISSERIA KAN KILIS

Camí Ample, 1
Avda. Ave Maria, 1
Tel. 972 77 45 58
L'ESCALA

BAR EL PESCALL

25 anys al seu servei

Avda. Ave Maria - Tel. 972 77 02 66
L'ESCALA

Passo lleugerament per l'Olla. M'agrada aturar-m'hi una estona tot mirant els infants com hi juguen.

Més enllà el passeig de Lluís Albert, esplèndid, tot coronat de tamarius. Un marc idoni per a l'Aplec i caminant a poc a poc arribo a tocar els Riells, just fins que ens trobem el Petit Príncep i jo. En aquest retrobament tot mirant la guineu, ell em parla de mons per descobrir on s'hi barreja l'esperança, la il·lusió i la fantasia, on no manca mai l'amor. No és bonic tot això? No fa goig el poder-ho viure?

S'ha despertat el dia amb esclat d'aplec. La tenora ens reclama. Anem-hi tots. Els que hi som, ens hem mirat, hem somrigut i ens hem dit els uns als altres: "Benvinguts a l'Aplec de l'Escala, que la diada ens sigui plaent i ens deixi regust per tornar-hi l'any vinent".

Veus petita oreneta com sí que he vingut?

Nuri Trias

— Durant 57 anys portà el nom de "Escala" fins a després de la guerra civil, quan es va canviar pel nom actual de "Escala de Sant Pere". La barca de Bigarós és una de les embarcacions més antigues i importants de la vila. Durant l'any 1950, fou la primera embarcació a tocar a Prada de Comfert.

Durant l'any 2003, fou la primera

J. Puig
1971

La barca d'en Bigarós (Foto: Jesús Puig)

Un entorn màgic
en un mar incomparable

Menús gastronòmic
Peix fresc i marisc

Servei de terrassa

El Molí de l'Escala

RESTAURANT

El Molí de l'Escala
Camp dels Pilans
Camí de les Corts
Tel. 972 77 47 27
Fax 972 77 47 25
17130 L'ESCALA

Mobles
SANCHO

Av. Closa d'en Llop, 1
(davant betzinera)
Tel. 972 77 04 85

L'ESCALA

Pizzeria L'Escala

Plaça de correus s/n - Tel. 972 77 26 02 - L'ESCALA

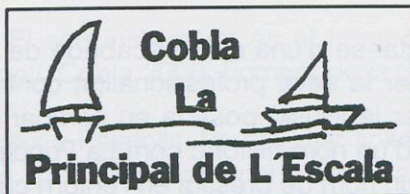

SOTAVENT

PIZZERIA - GRILL - RESTAURANT

Camí Ample, 13 baixos
Telèfon: 972 77 30 53
17130 L'ESCALA (Girona)

EL RETORN DE LA

En aquests últims temps l'Escala ha estat notícia dins el món sardanista per un fet no gaire freqüent: la recuperació del nom d'una cobla històrica desapareguda.

A finals del segle XIX l'Escala disposava de dues cobles, la de Dalt i la de Baix. La seva rivalitat, fins i tot amb els noms, va poder ser superada i es formà de la fusió de les dues la cobla anomenada molt significativament l'Aliança.

Tal com s'explica en un altre apartat d'aquest llibre, l'any 1900 es fundà La Principal de l'Escala. Sens dubte l'ànima de la cobla fou Josep Vicenç Juli, més conegut com l'avi Xaxu, fundador de la cobla juntament amb Josep Vicenç Mornau i Josep M. Vilà i Saliner

Durant 57 anys portà el nom de l'Escala arreu i deixà ben alt el pavelló sardanístic. La Principal de l'Escala va aconseguir sòlides formacions i actuacions extraordinàries. Dins la seva dilatada vida cal mencionar que a l'any 1950, fou la primera cobla orquestra autoritzada a passar la frontera per anar a tocar a Prada de Conflent.

Durant l'any 2003, i dins al programa de ràdio l'Escala "Obligat de Sardana" sorgí la iniciativa de fer possible la presència d'una cobla escalenca amb el nom que la història havia donat.

Gràcies a la bona entesa amb l'Ajuntament de l'Escala, Agrupació Sardanista Avi Xaxu, i Ràdio l'Escala s'ha aconseguit tornar-la a posar en marxa amb l'esperança de contribuir a la difusió de la música de cobla arreu de les nostres contrades.

El dia 7 de març de 2004 es féu la presentació oficial de la cobla amb la presència del senyor Antoni Mas i Bou, president del sindicat de músics de Girona. Les sardanes que s'hi tocaren foren les següents: Somni escalenc. De Narcís Costa. Cobla La Principal de l'Escala. de Antoni Lòpez. La Roca del Cargol de Josep Vicenç Juli (Avi Xaxu)

La recuperada cobla LA PRINCIPAL DE L'ESCALA treballarà prioritàriament per a la recuperació i difusió de sardanes d'autors escalencs o que facin referència a indrets, personatges o temes relacionats amb l'Escala.

La Principal de l'Escala mantindrà contactes regulars amb l'Escola Municipal de Música El Gavià de cara a la promoció de futures incorporacions a la cobla, si compleixen els requisits necessaris.

LA PRINCIPAL DE L'ESCALA enregistrarà dos CDs íntegrament amb sardanes de l'Escala – d'autors escalencs que incloguin el nom de l'Escala o que facin referència a indrets o personatges de la vila. El primer, que es gravarà durant el mes de maig es presentarà per Santa Màxima, durant la Festa Major de l'Escala. Pel que fa al segon es té previst el seu enregistrament durant l'any 2006.

Tot i tractar-se d'una cobla acabada de néixer, els músics que la formen destaquen per la seva professionalitat contrastada en les seves formacions anteriors i per la il·lusió posada en compartir un projecte ambiciós com la recuperació d'un nom històric com La Principal de l'Escala i progressivament anar-se fent un nom de prestigi en l'entorn cultural i musical de la sardana. Els seus components són els següents.

Núria Casamort Llos. Neix a l'Escala Es la noia del flabiol. L'estudia amb el mestre Manel Mañogil. Fa els estudis de solfeig a l'Escola el Gavià de l'Escala on també va començar piano. Actualment cursa estudis musicals al conservatori de Girona de piano i harmonia. Anteriorment tocava a la cobla La Vila de Cassà.

Ferran Martí Via. Neix a Fortià . És el noi del tible. Cursa els estudis de solfeig al casino menestral de Figueres. El tible , el saxo i la flauta els estudia amb el mestre Narcís Roura. La seva cobla anterior fou la Selvamar.

Marc Hidalgo Borrel. Neix a Blanes. És l'altre tible. Cursa estudis de solfeig i clarinet a l'escola de Santa Maria de Blanes. El tible l'estudia amb el mestre Joan Barrera de Blanes. La cobla on va estar anteriorment fou la Santa Maria de Blanes.

Narcís Costa Ventura. Neix a Cervià de Ter el 20 de gener de 1962 Instrumentista de tenora, saxo i violí. Cursa estudis de solfeig amb el mestre Joaquim Rebollo, Lluís Cotxo i acaba el solfeig i harmonia amb el mestre Francesc Fuertes. La tenora l'estudia amb els mestres Lluís Cotxo, Ricard Viladesau i algunes lliçons amb en Josep Gispert. El saxo i el violí amb el mestre Lluís Caballeria. Més tard continua el violí amb el mestre Joaquim Costa. Lliçons de piano i acords, amb el mestre Santi Escura al Casino Menestral de Figueres. Les cobles anteriors foren: Rivers, Farnense, Girona, La Principal de Cassà, La Principal del Roselló, Maxims i la Vila de Cassà.

Xavier Alsina Lloret. Neix a la Bisbal d'Empordà. Cursa estudis de solfeig a l'Escola Conrad Saló de la Bisbal. La tenora i la flauta l'estudia amb el mestre Josep Gispert. Actualment estudia al conservatori de Girona. És el director de la cobla i a més de tenir el magisteri musical fet actualment estudia Pedagogia musical. La seva cobla anterior fou la Vila de Cassà.

Joan Casals Solés. Neix a Sarrià de Ter. El seu instrument és el contrabaix. I també té dos cursos de piano. Va estudiar al conservatori de Girona i va passar per l'aula de música moderna de Girona. Les seves cobles anteriors foren Cobla Pla de l'estany, cobla Sant Martirià, i la vila de Cassà.

Anna Serra Roquet Neix a Santa Coloma de Farners. El seu instrument es el trombó que el toca a la Jove Orquestra de la Selva. Estudia fiscorn i piano al Conservatori de Girona. Cobla anterior, La Vila de Roses.

Lluís Pons Vila. Neix a Rupjà. Estudia solfeig i fiscorn a l'escola Conrad Saló de la Bisbal d'Empordà. El fiscorn l'estudia amb el mestre Joan Margalef. La seva cobla anterior fou la Vila de Cassà.

Josep Agustí Almar. Neix a Ullastret. Va estudiar trombó de vares i fis-

corn. Es el vetarà de la cobla. El seu instrument es el trombó de pistons. Cobles anteriors foren la Palafrugell, Cobla 2000, Foment de la Sardana i Vila de Cassà.

Manel Fernandez Nuñez. Neix a Palafolls. Va estudiar solfeig i trompeta a l'escola Santa Maria de Blanes. Les cobles anteriors foren Santa Maria de Blanes i la Vila de Cassà.

Sebastià Sabater Sais. Neix a la Bisbal d'Empordà Cursa estudis musicals a l'escola Conrad Saló de la Bisbal d'Empordà. Actualment estudia trompeta i piano al Conservatori de Girona. Les cobles anteriors foren Foment de la Sardana i la Vila de Cassà.

Des de la seva presentació oficial fins al mes de desembre la Principal de l'Escala té compromeses unes 60 audicions. Les que segurament tindran més transcendència són l'anada a Grècia amb motiu dels Jocs Olímpics, i al desembre una sortida a Suïssa amb motiu de la setmana catalana organitzada per un casal català d'aquell país.

A l'Escala actuaran a la Festa de la Sal i per l'Aplec. Al juliol i a l'agost durant les audicions de sardanes dels dimecres Per la Festa Major, el dia de la Patrona, matí i tarda. El setembre a l'aplec de Cinc Claus i el 12 d'octubre al Camp dels Pilans.

Es desitja una llarga vida a la nova formació i que el seu prestigi en l'entorn cultural i musical de la sardana, sigui com a mínim, igual als millors temps de la històrica Principal de l'Escala.

Abel Font
Pere Guanter

FOTO SISTEMA

Passeig del mar, 19
Tel. 972 77 30 29 - L'ESCALA

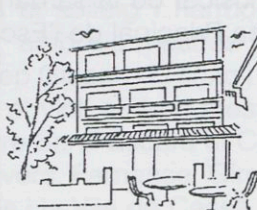
L'AnXova Milionària

C/ Enric Serra, 9 bis
17130 L'ESCALA
ALT EMPORDÀ (Girona)
Tel. 972 77 05 52

FORN EL PILANET

Camps del Pilans
L'ESCALA

HOTEL RÍOMAR

Comunions
Batejos i Noces
St. Martí d'Empúries
17130 L'ESCALA
(Girona - Costa Brava)
Tel. 972 77 03 62
Fax 972 77 03 58

VIATGES I ACTIVITATS MARÍTIMES

C/ Maranges, 3 - Tel. 972 77 37 97
Fax 972 77 03 32 - 17130 L'ESCALA
Costa Brava (Girona) - Spain
Web: creuers-marenostrium.com

souvenirs

Articles de regal
Ceràmiques
Quadres
de nusos mariners
Terrissa

Joan Trunas Trèfach

c/ Enric Serra, 3
17130 L'ESCALA (Girona)
Tel. 972 771 759
Tel. mob 626 937 541

Bodega
Can Ratxelet

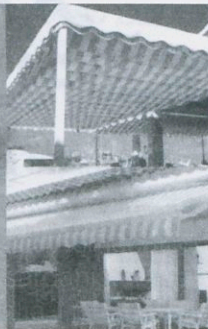

Ctra. Viladamat-Palafrugell, km. 4,5
Tel. 972 77 45 00 - 17130 L'ESCALA

T E N D A L S

Res

FABRICACIÓ I INSTAL·LACIÓ DE:
tendals i automatismes,
corredissos i parasols per a terrasses,
velles - cobriments per a piscines,
lones de PVC confeccionades de tot tipus

Cafè del Mar
L'Escala

Snack - Bar - Cafeteria

TREVI

Xamfrà: Sant Pere - Avi Xaxu
Tel. 972 77 16 01
L'ESCALA

XARCUTERIA

ROCA

FUNDADA L'ANY 1825

*Embotits artesanals
cria, matança i elaboració pròpia*

Avda. Girona, 59, Local 1
Tel. 972 77 39 21

NOVETATS
TUTI

*Merceria, Llenceria
Perfumeria*

C/ del Port, 41 - Tel. 972 77 07 56
L'ESCALA

XXIX APLEC DE LA SARDANA DE L'ESCALA

Organitzat pel **CENTRE ESPORTIU I RECREATIU DE L'ESCALA**
adherit a l'*Agrupació d'Aplecs Sardanistes de les Comarques Gironines*
amb la col·laboració de l'emissora *Onda Rambla Girona*

amb el patrocini del magnífic **AJUNTAMENT, LA DIPUTACIÓ DE GIRONA**
i **LA GENERALITAT DE CATALUNYA**

Diumenge, 6 de juny del 2004

Cobles

FOMENT
SANT JORDI-CIUTAT DE BARCELONA
CIUTAT DE GIRONA
i LA PRINCIPAL DE L'ESCALA

*P*rograma

MATÍ, a 2/4 d'11, al passeig de Lluís Albert

Foment	La festa de la llum	<i>Joaquim Hostench</i>
St. Jordi	Neixen flors a Besalú	<i>Josep Cassú</i>
C. de Girona	Abraçada	<i>Conrad Saló</i>
Foment	La dansarina	<i>A. Miàs</i>
St. Jordi	Aplec vora la mar	<i>Lluís Albert</i>
C. de Girona	Per Torroella	<i>Martirià Font</i>
Foment	L'amic Sebastià	<i>Max Havart</i>
St. Jordi	Nit de Sant Joan	<i>Josep Vicens "Xaxu"</i>
C. de Girona	L'aplec de Sant Martí	<i>Josep M. Vilà</i>
Foment	Mimosa	<i>V. Bou</i>
St. Jordi	Sitges, la festa	<i>J.J. Beumala</i>
C. de Girona	La goja de l'estany	<i>J. Coll Ferrando</i>

TARDA, a 2/4 de 5, al passeig de Lluís Albert

Foment	Promesa de tardor	<i>Josep Cassú</i>
St. Jordi	Castell d'Estela	<i>Pere Fontàs</i>
C. de Girona	Sota el sol de Catalunya	<i>J. Bonaterra</i>
P. de l'Escala	Cobla La Principal de l'Escala	<i>Josep Antoni López</i>
Foment	XXX	<i>(obligada)</i>
Sant Jordi	XXX	<i>(obligada)</i>
C. de Girona	XXX	<i>(obligada)</i>
P. de l'Escala	XXX	<i>(obligada)</i>
Foment	Cantem pel Barcelona	<i>Lluís Albert</i>
Sant Jordi	Colla Roca	<i>Jordi Leon</i>
C. de Girona	Diada d'aplec	<i>F. Mas Ros</i>
P. de l'Escala	Ones de l'Escala (estrena)	<i>Narcís Costa Ventura</i>
Conjunt	Empar	<i>Jaume Vilà</i>
Conjunt	La plaça del firal	<i>Josep Vicens "Xaxu"</i>
Foment	Festamajonera	<i>V. Bou</i>
P de l'Escala	Somni escalenc	<i>Narcís Costa</i>
Sant Jordi	Repuntejant	<i>J.M. Boix</i>
C. de Girona	Palamós, ciutat pubilla	<i>R. Viladasau</i>

NIT, a les 10, a la plaça de la Sardana, la Platja

Foment	Aplec triomfant	<i>Florenci Trullàs</i>
P. de l'Escala	A l'amic Emili	<i>Max Havart</i>
Foment	El noi dansaire	<i>Joan Calsina</i>
P. de l'Escala	Apa Ramon	<i>F. Mas Ros</i>
Foment	Amer, l'aplec nocturn	<i>Francesc Camps</i>
P. de l'Escala	El Passeig de l'Escala	<i>Joan Callís</i>
Foment	Sardana de carrer	<i>Enric Casals</i>
P. de l'Escala	Saltant les roques	<i>Jaume Vilà</i>
Foment	A saltar	<i>Pau Marons</i>
P. de l'Escala	L'Aplec de l'Escala	<i>Enric Vilà</i>

MICHELIN

CITROËN

GARATGE FERRER, S.L.

*Servei Oficial MICHELIN
Agent CITROËN*

C/ Closa del Llop, s/n
Tel. 972 77 12 64 - Fax 972 77 35 94
L'ESCALA

BUGADERIA

PAQUITA S.L.

RENTAT EN SEC

C/ Germans Masferrer, 13
Tel 972 77 06 70
L'ESCALA

DROGUERIA - PERFUMERIA

CARME

Avda. Montgó, 14 - Edifici Garbí
Tel. 972 77 60 87 - L'ESCALA

BOSCH A.P.I.

Miquel Bosch i Gardella

C/ Enric Serra, 2 - Tel. i Fax 972 77 00 02
C/ Palau, 4 - Tel. 972 77 15 05
Fax 972 77 06 16
17130 L'ESCALA

Plaça Església
c/ Enric Serra, 25
17130 L'Escala GIRONA
Tel. 972 77 19 58/escot@ctv.es

excavacions

Excavacions Sant Briu, S.L.

C/ Puig Sureda, 27
Tel. 972 77 07 98 - 972 10 40 46
17130 L'ESCALA (Girona)

125 ANYS DE COBLES A L'ESCALA

Quan en Joaquim Armengol vingué a demanar-me si volia col·laborar en el present llibret amb un article, no m'hi vaig negar. Posteriorment, els problemes (si se'n poden dir així) m'abordaren en el moment d'escollir-ne la temàtica: creia que havia de glossar unes ratlles que fessin referència al món de la sardana, però no volia renunciar a fer d'historiador. Després de pensar-hi força estona, la idea em sobrevingué: combinaria els dos elements per elaborar un article històric que tractés sobre la sardana a la nostra vila; el tema: la història de les cobles escalenques i els seus inicis.

Prèviament a iniciar aquest escrit, em sento obligat a donar el meu sincer agraïment a tota una colla de persones que, de forma bondadosa i desinteressada, em prestaren el seu ajut en el moment que els ho vaig sol·licitar i quan ho requeria: faig referència a en Francesc Sala, en *Xiquet*, vigorós músic i tot bonhomia; en Carles Pous, persona inquieta i amic sardanista; Dolors Hereu, filla i néta de músics; en Lluís Albert, mestre de mestres; en Josep Clos, sempre disposat i dansaire incansable, i Núria Casamort, flabiolaire i bona amiga.

La informació emprada per al bastiment del present article ha estat obtinguda d'arxius personals, de l'arxiu parroquial, del *Diario de Gerona* (1889-1936), d'articles publicats en altres llibrets d'Aplec, de les revistes escalenques *La Sardana* (1900-1901) i *Costa Brava* (1919-1922), del treball de recerca inèdit de la Núria Casamort (titulat *L'Escala i la seva música*) i, sobretot, dels antics llibres d'actes del Ple (1879-1916) conservats a l'Arxiu Municipal de l'Escala (AME). Les actes de sessions plenàries més útils per al present article han estat les que feien referència a la preparació de la festa popular i cívica de St. Crispí, celebrada cada 25 d'octubre, en commemoració de l'heroica defensa dels liberals escalencs enfront de les tropes carlines de Benet Tristany el 25 d'octubre de 1837.

Tot seguit, passem a veure els resultats de la recerca feta al voltant d'aquest tema.

La primera referència existent sobre una cobla escalenca es troba en les actes de vigílies de la Festa Major de 1879, quan des de l'Ajuntament "*se acordó nombrar musica municipal á la orquesta de esta Villa que se halla bajo la dirección de D. Salvador Batalla, valiendose de ella en cuantas funciones y festividades públicas que se hallen representadas por esta autoridad*". Aquest tal Salvador Batalla, que estava casat amb na Pepa Guerra i que havia acollit a casa seva el jove pintor Enric Serra abans que aquest residís a Roma des de 1878, tocava ballades amb la seva cobla a la sala de ball de la vila. Per tant, tot semblaria indicar que aquesta cobla, de la qual no es tenen més dades, devia estar en actiu des d'abans de 1879.

Cal dir que, en aquells moments (darrer quart del s. XIX), en moltes viles empordaneses existien cobles, la major part d'elles de caràcter rudimentari i

rural, que es deien cobla-orquestra, per raó que la feina no estava reglamentada i les obligacions eren molt diverses: passades pels carrers, ofici, sardanes, *llevant de taula*, concerts de tarda, balls de nit, saraus.... Aquest també podia ser el cas de totes les cobles antigues de la nostra vila fins a mitjan del s. XX.

La següent data és 1882, quan es contracta "*la orquesta de esta Villa*" per què "*por la noche del mismo dia (25 d'octubre) tocara algunas piezas en la Plaza Consistorial*". La falta de dades impossibilita saber si aquesta cobla correspon encara a la dirigida per Salvador Batalla o és ja la dirigida per en Rossend Mercader; més informació podria mostrar-nos si Rossend Mercader ja era músic de la cobla de Salvador Batalla o si en fundà una de nova.

Rossend Mercader i Silvestre (1834-1907) nasqué a Fontclara, però es traslladà a l'Escala, on es casà amb l'escalenca Maria Andreu; fruit d'aquest matrimoni nasqué el conegut músic i compositor de sardanes Pere Mercader i Andreu (1885-1969). Rossend, conegut com a *Rossendo Cadiraire* (aquest era el seu ofici), ensenyà solfa a Josep Vicens i Juli (1870-1956), l'*Avi Xaxu*, deixeble que assolí una gran habilitat musical, sobretot com a autodidacte, i que ben aviat plantà cara al seu mestre.

La rivalitat desencadenà l'existència de dues cobles diferents: l'existent i dirigida per Rossend Mercader, i la creació d'una altra de la mà de Josep Vicens *Xaxu*. Aquest fet ja es troba reflectit en les actes de 1887, quan es pren l'acord que "*se contrataran las dos orquestas de esta poblacion para las diversiones publicas de costumbre*"; tanmateix, no cal descartar que la cobla del *Xaxu* ja existís un o dos anys abans, ja que el 1885 Josep Vicens, amb només 15 anys, compongué la seva primera sardana: *La Filosa*.

Com s'ha dit altres vegades, les cobles es coneixien com la de "Dalt", la dirigida per en Rossend Mercader (els seus integrants també es coneixien com *els cadiraire*s, ja fos en al·lusió a l'ofici del seu director o bé perquè la major part de músics ho eren), i la de "Baix", la dirigida per en Josep Vicens; tanmateix, no es coneix amb exactitud el perquè d'aquests noms: una versió diu que podia respondre als dos barris de la vila, el Pedró (dalt) i el Passeig (baix), i una altra, que les dues cobles actuaven en el mateix edifici, però en plantes diferents. Amb tot, cal dir que en Josep Vicens *Xaxu*, barber d'ofici, havia nascut on tenia la barberia al Sòl d'en Saguer o plaça Víctor Català, que ja formava part del barri del Pedró; per tant, caldria reformular la hipòtesi dels barris i pensar que els noms potser al·ludien als emplaçaments d'assaig o actuació.

Segons sembla, les accions conciliadores de Lluís Albert i Paradedà (Verges 1843-l'Escala 1890), advocat, hisendat, alcalde i persona molt estimada a l'Escala de final del s. XIX, propiciaren que les tibantors i rivalitats es llimessin i el fruit resultant fou la fusió de les dues cobles sota un nom ben eloqüent i significatiu: *L'Aliança*. Aquesta unió de les dues antigues cobles es produí al febrer-març de 1888 i la cobla resultant passà a ser dirigida per Francesc Sala i Ximinis (1867-1937), boter conegut com a *Xiquet* (avi del *Xiquet* que avui dia tots coneixem). La direcció sota les seves mans devia ser avalada pel fet que, per evitar

revifar les rivalitats, la nova direcció no havia de recaure en cap dels dos antics directors de cobla, ja que l'altre l'hauria vist com una dominació.

Tanmateix, la convivència en la mateixa cobla de dos contrincants es féu cada cop més difícil i sorgiren tibantors internes, fins a tal punt que, segurament després de la mort del conciliador i mediador Lluís Albert el 1890, les velles rivalitats i hostilitats ressorgiren amb més força, i amb tanta obstinació que la cobla Aliança se'n ressentí i s'escindí.

Tradicionalment s'ha dit que Josep Vicens Xaxu fou qui trencà i es desvinculà de l'Aliança, però els documents mostren tot el contrari: fou Rosend Mercader qui trencà la unió i qui es desmembrà per formar una altra cobla, la qual ja no assolirà la qualitat de l'Aliança. Aquest fet es fa palès en una decisió de l'Ajuntament de 1893, presidit per Rafel Callol i Serrats, a l'entorn de la celebració de St. Crispí. L'acta municipal diu: *"Inmediatamente dijo el Sr. Alcalde que proximo ya el día en que esta Villa debe celebrar como de costumbre la fiesta civica del 25 de Octubre y siendo al parecer este año, de las orquestas organizadas conocidas bajo el nombre "La Aliansa" la una y la dirigida por D. Rosendo Mercader la otra, se habia de antemano enterado de la cantidad que cada una de ellas cobraria para hacer por cuenta del Ayuntamiento la fiesta en la forma acostumbrada en años anteriores, de lo que resulta que La Aliansa pide como siempre la cantidad de sesenta pesetas, al paso que la dirigida por D. Rosendo Mercader no pide mas que cincuenta, en su virtud*

"La cobla l'Aliança en la temporada 1903-1904. (foto: J. Esquirol; AME)"

espera que el Ayuntamiento acordará lo que sea mas conveniente hacer. Y la Corporacion municipal despues de discutir ampliamente las condiciones de una y otra de las dos orquestas, y en la creencia de que la dirigida por D. Rosendo Mercader no se encuentra de mucho a la altura de la otra, ni podria desempeñar satisfactoriamente su contenido, acordo contratar por el precio de sesenta pesetas á la orquesta La Aliansa para la fiesta civica de este mes”.

Aquesta fou l'estocada mortal a la cobla dirigida per Rossend Mercader i segurament a partir d'aquí l'*Aliança* anà prenent força, prestigi i importància, fins al punt que restà com a l'única cobla local. A més, a aquest fet cal sumar-hi que Josep Vicens Xaxu passà a ser el cap visible i director de l'*Aliança*, tal com ho reflecteixen les actes, almenys a partir de 1896 (si no algun any abans) i fins a 1901; cal dir, també, que la direcció de la cobla la combinà amb la composició de peces i la direcció dels grups corals *La Unión Escalense* i *La Marinera*, totes dues fundades pel polifacètic Xaxu el 1895. L'èxit i estima assolits per l'*Aliança* es reflecteixen en la revista literària quinzenal *La Sardana* (núm. 2, 20-09-1900): “(...) *en tocnat al ofici una orquesta bona... allà va gent; l'Alianza, dons, ha estat de enhorabona. Las novas pessas y balls que en concèrts, saraus y pasadas nos han fet sentir, provan el bon cel y el gran treball de estudi y ensajos que avuy representa. Un aplauso y avánt”.*

Josep Vicens segurament abandonà la direcció de l'*Aliança* el 1901 per a poder estar més lliure i poder participar de forma sovintejada com a tenor a la cobla Sureda de Barcelona, la qual havia estat creada a inicis del s. XX per obra del també escalenc Lluís Sureda i Valls. Al capdavant de la direcció de la cobla, Josep Vicens fou substituït, tal com ho reflecteix l'acta de 1902, per Ramon Tassis i Tutau (1877-1957), fuster i alcalde de l'Escala (1924-26), que es mantingué al capdavant de la cobla fins a la seva dissolució.

De 1903 data una fotografia del conegut i famós fotògraf escalenc Josep Esquirol (1874-1931) que, fins al moment, és l'única que es conserva de la cobla l'*Aliança* (temporada 1903-1904), i en la qual s'hi poden veure els components. A dalt, d'esquerra a dreta: 1) cornetí II: no identificat (de Ripoll), 2) cornetí I: Pere Ferrer *Tano*, 3) fiscorn I: Francesc Sala i Ximinis, 4) II fiscorn: Rossend Mercader (?), i 5) contrabaix: Josep Comas; a baix: 1) flabiolaire: Ramon Tassis (director), 2) tible II: Emili Esponellà, 3) tible I: Enric Hereu i Sallès, conegut com a *Pere Gros*, 4) tenora I: no identificat, i 5) Albert de Viladamat.

La revista *La Sardana* ens informa que la cobla l'*Aliança* tocava en les tardes properes a la diada St. Martí, i en el mateix poblet, i que executava lluïts balls en el saló de Josep Sureda durant els dies de Nadal. A més, la cobla també es solidaritzà amb les famílies dels malaurats en el naufragi del 20 de novembre de 1900: participà amb escollides peces i composicions en la vetllada de beneficència del Centre Escalenc del dia 2 de desembre, on recollí 81 ptes., i una setmana després organitzà un ball benèfic en el qual recolliren 33'15 ptes.

Segons notícia de 22-08-1905 del *Diario de Gerona*, la cobla escalenca participà en la festa major de Roses de 15 d'agost tot tocant sardanes i acom-

panyant el cor rosinc a la plaça de la Constitució d'aquella vila. Dos anys després, per la diada de St. Pere de 1907, la cobla l'*Aliança* de l'Escala, dirigida per en Ramon Tassis, participà en el Concurs de Cobles empordaneses organitzat al Palau de Belles Arts de Barcelona, al costat d'altres cobles com *L'Art Gironí* de Girona, *La Nova Harmonia* de la Bisbal, *La Principal de Perelada* i *La Principal de Palafrugell*. L'*Aliança* no guanyà cap premi, però rebé una menció honorífica com a participant en el citat concurs.

Hem passat de llarg el 1906 que, en realitat, és una de les fites més importants per la història de la sardana de la nostra vila. L'alcalde d'aquell any, Joan Hugas i Pascual, en el ple de 16 d'octubre manifesta: "(...) que al parecer se estaba organizando en esta Villa una nueva orquesta, y yá el director de esta y el que lo es de la antigua conocida con el titulo de "La Alianza", se le habian separadamente presentado preguntándole que es lo que pensaba hacer la Corporacion Municipal para el dia de la fiesta civica del dia 25 de este mes", i la corporació "acordó por unanimidad contribuir á que la fiesta del 25 Octubre de este año se celebre como es costumbre subvencionando al efecto á ambas orquestas para que ellas animen la tan repetida fiesta con pasacalles y bailes públicos, creyendo así honrar la memoria de aquellos valientes defensores de esta tierra".

Encara que no se'ns digui el nom de la cobla-orquestra, tenim davant nostre la data de fundació de la cobla *La Principal* de l'Escala, la qual fou fundada per Josep Vicens Xaxu i Adolf Tassis, junt a altres músics forans de Castelló, Pals i Torroella. Tot i que el 25 d'octubre de 1906 fou el primer lloguer de la nova cobla, la supremacia i predomini de la cobla l'*Aliança* encara duraria uns anys, concretament fins al 1910. El 1911 es troba una diferència de 25 ptes. respecte el preu de lloguer de la cobla de l'octubre de 1910, i això podria evidenciar que la cobla l'*Aliança* no era la que actuava, sinó *La Principal*. Tanmateix, no es pot dir que l'*Aliança* desaparegués el 1911, ja que el mateix any l'historiador Joaquim Botet i Sisó, en el volum dedicat a la província de Girona inclòs en l'obra *Geografia General de Catalunya* (dirigida per Francesc Candi, Barcelona), escriu: "*La gent es mólt aficionada al ball (...): axò fà que compte amb tres professors de música y que no hi falten cobles o orquestes*".

La dissolució de la cobla l'*Aliança* es donaria amb posterioritat a la festa major de 1912, doncs arribada la celebració de la festa cívica de St. Crispí del mateix any, de forma errònia en les actes del ple es diu "(...) el Sor. Director de la llamada "Aliansa" de esta Villa D. José Vicens Juli". I aquest fet correspon a un error, perquè l'any següent, el 1913, en el repàs de despeses provocades per la festa de St. Crispí es diu "(...) por la Orquesta la "Principal" de esta Villa según cuenta presentada por su Director D. José Vicens", tot coincidint el preu dels lloguers (40 ptes.) dels dos anys (1912 i 1913). Aquest darrer any és la primera vegada que es documenta el nom de la cobla "*La Principal de l'Escala*" en les actes del ple.

D'aquest mateix any, 1913, dataria la primera fotografia (fins al moment) de la cobla, també obra del fotògraf Josep Esquirol. D'esquerra a dreta, a dalt: Ramon Tassis, Josep Mª Vilà i Saliner (l'Armentera 1890- l'Escala 1969),

Francesc Ballesta, Francesc Sala (fill), Francesc Sala (pare) i Josep Vicens i Mornau (fill *avi Xaxu*). A baix: Adolf Tassis, Enric Hereu, Emili Esponellà, Josep Vicens i Juli (Avi *Xaxu*; director) i Cinto Hereu.

"La Principal de l'Escala el 1913. (foto: J. Esquirol; D. Hereu i C. Pous)"

La direcció de *La Principal* de l'Escala estigué a mans de Josep Vicens *Xaxu* fins al 1916, quan el jove Francesc Sala i Flaquer (1894-1939), després de fer el servei militar, prengué el relleu. Cal dir que des de la dissolució de l'*Aliança* i la incorporació dels seus components, llimades ja les antigues rivalitats, Ramon Tassis passà a ser el representant de la cobla, sobretot en els contractes i lloguers, i ho serà durant molt temps.

La direcció a mans del jove Francesc Sala beneficià molt la pròpia cobla, la qual anà augmentant el seu prestigi i importància, fins a tal punt que, arribada la dècada dels 20, assolí la 1ª Categoria. Per tal d'assolir aquesta 1ª Categoria, any rera any es va anar reformant la cobla i seleccionant els professors que la integraven, donant entrada a nous elements que eren garantia d'èxit. Aquesta categoria féu que la nostra cobla fos molt sol·licitada arreu; tal com demostra la revista quinzenal escalenca *Costa Brava*, els lloguers de *La Principal*, sense comptar les nombroses audicions i actuacions a l'Escala, s'emmarcaven en els àmbits comarcal i provincial (Cistella, Avinyonet, Terrades, Jafre, Begur, Garriguella, Riumors, Capmany, Olot, Portbou, Corçà, Torroella de Fluvià, Verges, St. Mori), però també hi hagueren lloguers a Barcelona, Sitges i, fins i tot, a Perpinyà (juliol 1921). El recull detallat de les notícies publicades en la citada revista quinzenal el presenta Ricard Guanter

"Interior i contraportada de la propaganda de La Principal de l'Escala de 1919. (cedit per F. Sala)"

en l'article titulat "Seguint els passos de la Principal de l'Escala", publicat en el llibret del XVIII Aplec de la Sardana (1993).

Una altra fotografia, en aquest cas del fotògraf barceloní Leandre Peracaula, ens mostra *La Principal* de l'Escala en un lloguer a la ciutat comtal el 1924. D'esquerra a dreta, a dalt: no identificat, Josep Mª Vilà, Francesc Sala (fill; director), Francesc Sala (pare) i Ramon Tassis i Ferrer (fill); a baix: Ramon Tassis i Tutau (pare), Adolf Tassis, Joan Esponellà, Josep Ferrer (de Verges) i Manel Amer (de Verges).

La Guerra Civil (1936-39) comportà un parèntesi per a l'activitat de *La Principal*, un parèntesi amb un preu molt elevat: el director de la cobla, Francesc Sala i Flaquer, morí a l'hospital a Girona el 24 de gener de 1939 com a resultat de les ferides que li causà una de les bombes del bombardeig feixista que patí l'Escala el dia anterior.

Durant la postguerra, costà assolir la mateixa categoria d'abans del conflicte, ja fos per la censura i les prohibicions del govern franquista, ja fos pels difícils anys que es vivien. Tanmateix, s'anà recuperant aquell vell prestigi interromput i la cobla escalenca tornà a estar de moda i a tenir lloguers d'arreu de les contrades durant força anys, al mateix temps que rebia músics

"Actuació de La Principal de l'Escala a Barcelona l'any 1924 (foto: L. Peracaula; cedida per F. Sala)"

i components oriünds d'altres poblacions. Durant una colla d'anys formaren part de les files escalenques en Mayoral, en Lluís Cotxo, els germans Vilà, els germans Tassis, en Cinto Hereu, en Joaquim Vallespí, en Francesc Sala *Xiquet*, en Joan Lassús, en Josep Figueras *Boac*, en Rafel Callol *Felito*, en Forcada (de Torroella), en Pere Ferrer i molts i molts d'altres.

Això no obstant, el temps no passa en va i la temporada 1956-1957 (després de 50 anys d'haver iniciat els seus passos) fou la darrera en la qual actuà *La Principal* de l'Escala. En aquella darrera temporada, la cobla es componia, mirant-los dalt l'empostissat, d'esquerra a dreta i de dalt a baix, de: Cinto Hereu, Miquel Mayoral, Eduard Font, Francesc Batlle, Josep Mª Vilà (pare), Jaume Vilà, Josep Figueras, Josep Mª Vilà (fill), Frederic Coll i Lluís Grau.

Cobla Orquestra
LA PRINCIPAL DE LA ESCALA
Primera categoria
Per encàrrecs: RAMON TESIS - La Escala

"Propaganda de *La Principal* de L'Escala apareguda al llibre 'Catalunya. Guia de l'estiuejant' (1932) (col·lecció de l'autor)".

Una població tan sardanista com l'Escala no es podia permetre l'error de no tenir altre cop una cobla digna que representés la vila i que duigués el nom per totes les contrades del Principat i fora d'ell. D'aquesta manera, després de gairebé 50 anys de no tenir cobla local, podem dir que s'ha corregit un error imperdonable: el diumenge 7 de març d'enguany s'ha presentat la nova *Principal de l'Escala*, corresponent a la seva segona època de vida. És una cobla força jove i formada per: Núria Casamort (de l'Escala) de flabiol, Ferran Martí (de Fortià) de segon tible, Marc Hidalgo (de Blanes) de primer tible, Narcís Costa (de Ventalló; representant) de primer tenor, Xavier Alsina (de Cruïlles; director musical) de segon tenor, Sebastià Sabater (de la Bisbal d'Empordà) de segon trompeta, Manel Núñez (de Blanes) de primer trompeta, Josep Agustí (d'Ullastret) de trombó, Lluís Pons (de Rupià) de primer fiscorn, Anna Serra (de Sta. Coloma de Farners) de segons fiscorn, i Joan Casals (de Sarrià de Ter) de contrabaix.

Desitjo que no se us hagi fet pesat aquest article i que, a la vegada, hagi contribuït a clarificar els orígens de les cobles escalenques des de finals del s. XIX fins als nostres dies.

"La nova i rejuvenida *Principal de l'Escala* en la temporada 2004-2005 (Foto: F. Magret; cedida per l'Agrupació Sardanista Avi Xaxu).

Tot desitjant que la nova *Principal de l'Escala* tingui molts èxits i una vida, com a mínim, igual de llarga que la seva predecessora. Salut, ànims i que tots i totes xaleu amb l'Aplec d'enguany!!!

Jordi Gallegos i Córdoba
Estudiant de 5è d'Història a la UdG

**CONFECCIONS
GÉNERES DE PUNT**

JUYNAR

Carrer de Gràcia, 6 - Tel. 972 77 07 47

Avda. Riells, 70 - Tel. 972 77 32 86

L'ESCALA

RESTAURANT SNACK-BAR

MAR I CEL

Avda. Riells, 50 - Tel. 972 77 17 51

HOSTAL -RESTAURANT

C/ Gràcia, 10 - Tel. 972 77 00 92

L'ESCALA

Suma®

SUPERMERCATS

Avda. Girona, 8

Telèfon: 972 77 06 46

L'ESCALA

PASTISSERIA EMPORI

Especialitat esculls de l'Escala

Maranges, 16 - Tel. 972 77 00 89

L'ESCALA (Costa Brava)

R.S.I. 205034/CAT

BENJAMÍ GALLEGOS

ALIMENTACIÓ

CARME

Carrer Picasso, 4

Telèfon: 972 77 07 33

L'ESCALA

Restaurant

ZONA CLUB NÀUTIC

Tel. 972 77 12 01

Amor dins el temps

*Teníem la mar joiosa davant,
sentíem el goig de viure
dins l'amor que alenaven els nostres cors.*

*El poble jeia planturós,
l'aire exhalava vigor emotiu
dins el carrer ple d'alegria i germanor.*

*Ja sempre més el temps portarà
les petges dels nostres passos erràtics i adelerats,
l'oblit mai no serà un record buit.*

*Tot quedarà imprès i vivent
sense el cansanci del finiment,
amb la vibració sonora del que fou i és dins el temps...*

Joan Barceló i Coll

SERRALLERIA

MONIMAN

Treballs en ferro
Alumini - Inox

Lluís Borrassà, 10 - Tel./Fax 972 776 088
L'ESCALA (Girona)

VIATGES
ESCALATOR, S.L.

AGÈNCIA DE VIATGES, G.C. 85

AGÈNCIA DE VIATGES, G.C. 85

C/ Ave Maria, 26
17130 L'ESCALA
Tel 972 77 02 18 - 972 77 09 66
Fax 972 77 30 40

PEIXATERIA

XIFRA

C/ Sta. Màxima, 4 - Tel 972 77 01 45
Particular: 972 77 00 57
C/ Germans Masferrer, 17 - Tel. 972 77 00 57
L'ESCALA (Costa Brava)

**Joaquim
MasPOCH
Illa**

ELECTRICITAT I FONTANERIA

C/ Rusiñol, 7
Telèfon: 972 77 16 09
L'ESCALA

Can Català

Plaça de les Escoles
Telèfon: 972 77 04 43
17130 L'ESCALA (Costa Brava)

la casona blava

carrer del Port, 48
17130 l'Escala (Alt Empordà)
Tel. 972 773 990 • Fax 972 774 789
E-mail: casona@tefeline.es

Miquel Moya
Decorador

CANTEM PEL BARCELONA

Al C. de F. Barcelona en les seves Noces d'Or (1949)

Música del mestre Lluís Albert

Aliró, aliró, aliró, aliró, aliró!
En els camps
de futbol
fa molts anys ja s'hi sentia,
tremolós,
fervorós,
com un himne triomfant,
un vell cant
corejat
per mil veus amb alegria:
Aliró! Aliró!
És el Barça el campió!
LLARGS
Tot català de cor,
tot seguit l'admira:
de Barcelona el nom
arreu ha portat;

i és ell qui aconseguí
aquest gran miracle:
al seu conjur potent
l'Esport fa son creixement.
No sols futbol
és el seu fort: en tot esport
el Blau i Grana és el millor;
ben entrenats,
els seus atletes
van guanyant
any darrera any els campionats.
Fermament tots creiem
que el gran club del Barcelona
noblement i amb braó
seguirà essent vencedor!
No podem oblidar,
recordem encara,
i per sempre enaltir
les glòries d'ahir;
que són les que han portat
la puixança d'ara,
i sempre amb nous llorers
els vells farem reverdir.
No oblideu l'afició!
Jugadors!
Feu que sempre
després del partit
puguem dir amb emoció:
El Barça campió!!

J. Puig-Serra i Serra

Protecció solar i Decoració de la llar

**Tendals - Persianes . Mosquiteres
Confecció e instal·lació de cortines**

Distribuïdor oficial GRADULUX®

Tel./Fax 972 77 22 19
C/ del Mar, 10 - 17130 L'ESCALA
www.costabranord.com/tendalslescala

grisjeans
L'ESCALA

STA. MÀXIMA, 11 - TELF. 77 01 79

GARAGE UNIVERSAL

JUAN LAGARES

Ctra. Viladamat - Palafrugell
Tel. 972 77 11 74 - Apartat, 53
17130 **L'ESCALA**

Art Plus

La Ribaf

PREMSA - REGALS
La Platja nº2 ☎ 972 770 695 **L'ESCALA**

Antiga llibreria Ballesta

TAXIS AYALA

Més de 30 anys al seu servei
Taxis de 4 i 6 places

**Alfons: 619 75 02 40
Anna: 609 62 07 65**

C. Fortuny, 3
Tel. 972 77 35 18 - Fax 972 77 12 37
17130 L'ESCALA (Girona)

Perruqueria

flocs
HOME - DONA

hores convingudes

C/ Ave Maria, 24 - Tel. 972 77 50 00
17130 L'ESCALA

LES SARDANES D'ALFONS XIII

El 13 de setembre de 1923, el general Primo de Rivera, capità general de Catalunya, va fer a Barcelona un cop d'Estat, amb el beneplàcit del rei Alfons XIII, que portaria a ins-taurar la Dictadura. A Girona, l'Escala i arreu s'implantava l'estat de setge i tot seguit començaren a ploure les mesures anticatalanes: es restringia l'ús del català i es prohibia també la senyera; la sardana era tolerada però vigilada.

L'1 de setembre de 1924 prengué possessió el nou governador civil de Girona: el canari Juan de Urquía Redecilla. Conegut per "El Capitán Verdades", Urquía fou un personatge controvertit i polèmic. Havia participat en la guerra colonial de Filipines de finals de segle XIX com a capità d'una companyia del batalló de "Leales Voluntarios" i un cop a Espanya exercí de periodista. Estava arrenglerat amb les tesis més anticatalanistes. El seu furibund esperit repressor es multiplicava quan feia referència al catalanisme. L'agost de 1925 ces-sava com a governador de Girona.

La publicació humorística gironina 'Clarinet' (1917-1918 i 1930-1933) explicava en un dels seus primers números de l'any 1930, encara parcialment censurats, una anècdota suc-ceïda el 1925 (any de la mort del compositor Juli Garreta i cinquantenari del traspàs de Pep Ventura) que tenia de protagonistes la ciutat de Girona, el governador civil i el Foment de la Sardana. L'article "El Capitán Verdades és un sardanista convençut" deia així:

El famós D. Juan de Urquía, a més de ser un governador civil espanyol, durant el seu govern exercit en la nostra província fou i segurament és un dels més entusiastes fomentadors de la Sardana. S'interessà sempre pel nostre Foment de la Sardana i no pas per dissoldre'l ni castigar els seus components per separatistes. Tot al contrari: la gesta que realitzà en relació amb el Foment de la Sardana d'aquesta ciutat fou engrescar els seus dirigents a donar sen-yals de vida en diades assenyalades que tots celebrem amb entusiasme encara que no ho sembli; i si sancionà els del Foment fou per atrevits i per poc escrupolosos en la selecció de les audicions.

I, per demostrar-ho, ací va la verídica i fidel relació d'una gesta memora-ble l'existència de la qual molts gironins desconeixen:

A les quatre de la tarda del dia 22 de gener de 1925 un policia trucà en un principal del nostre carrer per tal d'entregar un ofici a un ciutadà que en aquells jorns, com tants, romania en desgràcia. L'ofici anava dirigit al President del Foment de la Sardana i deia així:

«Atendiendo indicaciones de la dependencia mercantil de esta Ciudad con motivo de celebrarse mañana el día de nuestro agosto monarca Alfonso XIII, al objeto de que en tal festividad tengan motivo los gerundenses de celebrarla solazmente, vengo a comunicar a Vd. es mi deseo se dé mañana a las tres de la tarde una audición de sardanas en las Ramblas de esta Ciudad. Al propio tiempo habiéndoseme comunicado que esa Entidad no cumple las órdenes que tengo dadas con respeto a colgaduras e izamiento de la bandera española en días de fiesta nacional, vengo a ordenar a Vd. que en el día de mañana se cumplan estas obligaciones.

Dios guarde a Vd. muchos años.

Gerona, 22 enero 1925.

El Gobernador Civil, Juan de Urquía».

Però com sigui que en el domicili on es rebé l'ofici no hi residia el President del Foment de la Sardana ni era la seu de l'entitat, el ciutadà proscribit dirigí al Governador un ofici que deia així:

«Excmo. Sr.: Recibido su oficio dirigido al Presidente del Foment de la Sardana, cúpleme manifestar a V. E. que ni el que suscribe se honra ser el Presidente del Foment ni tampoco se honra conviviendo en el domicilio de dicha sociedad, por cuyos motivos me considero relevado de dar cumplimiento a las órdenes recibidas.

Dios guarde a V. E. muchos años.

Gerona, 22 enero 1925».

Però el Sr. Urquía no era home que es donava a tòrcer i contestà a l'antèrior ofici amb el següent:

«Recibida su comunicación de ayer en la mañana de hoy, cúpleme manifestarle que supliqué a esa Sociedad celebrase en la tarde de hoy una audición de sardanas para que el público en fecha tan señalada como esta tuviera ocasión de lícito esparcimiento. Como a mi súplica contesta Vd. con

La sardana en temps de la dictadura de Primo de Rivera era tolerada però vigilada. L'any 1925, a Girona, s'havia de celebrar curiosament una audició en honor al rei. La fotografia de J. Esquirol recull una ballada de sardanes a la Platja aquell mateix any. A l'esquerra, el rei Alfons XIII i el governador civil Juan de Urquía.

pretextos y evasivas he dispuesto ordenar que esta tarde sin réplicas ni excusas, que no toleraré, celebre la Sociedad que Vd. preside la audición de sardanas que he solicitado, en la inteligencia de que caso de no verificarse hará a Vd. y a los demás miembros de la Junta Directiva responsables de desobediencia, imponiendo inmediatamente los castigos que estime oportunos.

Advierto a Vd. que si a juicio de técnicos imparciales el programa no revistiese la brillantez o la ejecución fuese deficiente exigiré el cumplimiento de las sanciones gubernativas. Sírvase Vd. pues dar inmediato cumplimiento a lo ordenado.

Gerona, 23 enero 1925.

El Gobernador Civil, Juan de Urquía».

El ciutadà que havia rebut els oficis finalment donà trasllat d'aquelles ordres als del Foment. Tenien aquell matí per trobar una orquestra. Després de molt maldar trobaren cinc músics de veritat i dos que serviren per mostrar l'instrument; no fou possible complir amb més fidelitat les ordres del governador. Així les coses, a l'Urquía l'informaren que l'audició no era més que una comèdia, de manera que aquest va etzibar la següent recepta dirigida al President del Foment:

«Ante la intolerable desobediencia he dispuesto imponer a los miembros de esta Junta Directiva una multa de 250 ptas. a cada uno que deberán hacer efectiva dentro de diez días. Ello sin perjuicio de imponer nuevas y más rigurosas sanciones si en el acto no dispone Vd. que la orquesta que está actuando en la Rambla mejore en músicos y en el repertorio.

Gerona, 23 enero 1925.

El Gobernador Civil, Juan de Urquía».

Lluís Colomeda

colomeda@girona.com

Blau-mar
e s t è t i c a

Núria Roig Creixell

C/ Puig Sureda, 27-1r
17130 - L'ESCALA
Tel. 972 77 36 17

COMERCIAL

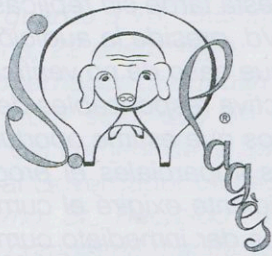

Dídac Díaz Cotes

Higiene Industrial

Cel·luloses
Químics
Complements

Tel./Fax 972 77 20 07
Mòbil 629 29 35 33
cdicma@hotmail.com

Carnisseria i Xarcuteria
J. Pagès

Avda. Girona, 56 - Tel. 972 77 21 81
L'ESCALA

Agència Immobiliària

Avgda. Ave Maria, 2
Tel. 972 77 02 72 - Fax 972 77 01 57

Avgda. Riells, 46
Tel. 972 77 00 40 - Fax 972 77 00 40

www.guanter.com - e-mail: guanter@grn.es
17130 L'ESCALA - Girona - Costa Brava

PISCINES GUNITADES
SERVEI TÈCNIC
TRACTAMENTS D'AIGÜES
ANÀLISIS QUÍMIQUES
MANTENIMENT

Avinguda Girona, 76
Tels. 972 77 28 34
972 77 21 99
Fax 972 77 21 99
17130 L'ESCALA

BALLESTA
CALÇATS

Enric Serra, 9
17130 L'ESCALA (GIRONA)
Tel. 972 77 02 53

Finques
BALLESTA

Agència Immobiliària

VENDA - LLOGUER - ADMINISTRACIONS
COMUNITATS - ASSEGURANCES

Avgda. Riells, 46 A
Tel. 972 77 01 04
17130 L'ESCALA

Núria Grau i Palou

Llicenciada en dret - gestor administratiu
núm. col·legiaada 1.859

Jordi Isern i Colomeda

Advocat

Assessoria Jurídica
Fiscal i Laboral

C/. Sant Pere, 53 - baixos
Tel. 972 77 46 39
17130 L'ESCALA (Girona)

REPRENDRE ELS CAMINS

1938-1945

Feia dies que t'ho esperaves. L'arribada de la nota que et convocava a l'Ajuntament et deslliurà dels nervis de la incertesa. T'incorporares el mes de març de 1938, tot just complerts els 18 anys, formant part dels últims contingents de joves que foren cridats a defensar la causa republicana. Feres la instrucció a Barcelona i et posarem com a escriptent a la 4a Companyia Mixta, substituint un xicot que fou enviat al front.

Pel setembre et tocà a tu. Marxares amb un fusell de joguina a l'esquena i amb la moral sota mínims. El teu destí era la 24 Divisió, de la CXXXIII Brigada, que estava situada a la línia de les Garrigues, a Lleida, on amb prou feines s'entrava en combat, però on l'aviació bomberdejava contínuament. La mort dels companys a les trinxeres, la por, la gana i la set et feren conèixer la guerra en tota la seva crueltat.

Arribà novembre, i amb ell la desfeta de la batalla de l'Ebre. Fou a partir de llavors que els enfrontaments amb l'enemic s'incrementaren. No vàreu tenir més remei que fugir del terror i de la mort. Reculàreu esmaperduts fins a Barcelona on, aquells dies, les coses tampoc estaven tranquil·les. Les bombes hi queien molt sovint provocant tota classe de malvestats. Tu ho aguantares estoicament, fins que el 23 de gener de 1939 l'angoixa t'ompli de dalt a baix.

Aquell dia l'aviació rebel havia bombardejat l'Escala i tu no en tingueres coneixement fins al vespre en què t'ho comunicà un company de la Bisbal. Et digué que es parlava de víctimes. Intentares trucar al poble, però les línies estaven tallades o col·lapsades. Paties i temies el pitjor.

L'endemà, amb la comunicació restablerta, pogueres parlar amb la Caterina de can Badoret, la telefonista de la centraleta del poble. Et tranquil·litzà, a casa teva no havia passat res, malgrat que les bombes havien caigut molt a prop, just a la placeta de Pequín. Et digué que l'avisaria els teus. Però abans de penjar, quan et comunicà el nom d'algunes de les víctimes del bombardeig que tu coneixies molt bé, no pogueres evitar el nus a la gola que desembocà en un plor intens, un plor ple de ràbia i d'amargor.

El 26 de gener, hores abans de l'ocupació de Barcelona, junt amb dos capitans i tres companys més, fugireu cap a les muntanyes del Montseny a refugiar-vos. No hi aguantàreu gaires dies. Els oficials optaren per la duresa de l'exili, mentre que els altres vàreu preferir lliurar-vos als ocupants. Patíreu la vergonya de la rendició i us van empresonar tot seguit.

El preu que pagares per tot plegat, a part dels sis mesos d'empresonament, fou haver de fer una absurda *mili* que durà gairebé cinc anys. Fores destinat a Calataiud. No era lluny de l'Escala, però els permisos no sovintejaven. Allà hagueres d'aguantar, durant massa temps, les ordres i les vexacions dites

MUNICIPI de 1ª ESCALA

Decretada la concentració dels minyons compresos en el Reemplaç de l'any 1940 i ordenada pel Coronel Jefe del Centre de Movilització, Instrucció i Reclutament la presentació en el mateix durant els dies 10, 11 i 12 del mes que som, de tots els individus compresos en l'esmentat Reemplaç, pel present sou requerit perquè el dia 12 a les 8 hores us personeu en aquest Ajuntament disposat per a la marxa.

D'acord amb el que està disposat tindreu d'anar proveït de una manta, sabates en bon estat, plat i cullera.

El que us notifico pel vostre coneixement i efectes.

L'ESCALA, set de setembre del 1.938.

L'Alcalde,

Rafael Torres i Bofill

Mobilització (militar?) dels minyons compresos en el reemplaç de l'any 1940, notificat per l'alcalde Rafael Torres i Bofill

crident, com lladrucs, dels teus superiors. El seu menyspreu era el pa que rebies cada dia. No podies fer-hi res, eres un derrotat i això et marcava. A tu i a tots els que eren com tu.

Per sort, amb el pas del temps, l'ambient anà millorant, fins que arribà el dia del llicenciament. Era a finals de 1944. Llavors, el món estava immers en una altra bogeria: la segona guerra mundial. Però l'Escala a la qual tornares era un racó de tranquil·litat que tu vas agrair. No t'importà gens que el menjar hi fos escàs. En aquell moment, començaves a viure de nou.

T'instal·lares amb els teus pares a la casa que teníeu al carrer Sant Pere i els ajudares a feinejar en el petit hort que teníeu vora els estenedors. Al cap d'uns mesos, en Joan Donjó t'oferí un lloc a la teranyina. D'aquesta manera, anaves tirant, els malsons es retiraven a poc a poc, però senties que et faltava alguna cosa, que l'aire que respiraves encara no era del tot net. A l'Escala, des de la guerra, hi havia quedat un pòsit de recels i tibantors, que era de molt mal pair. A més a més, encara hi havia massa coses que s'havien d'amagar i de callar.

Quan per la Festa Major del 1945, ballares totes les sardanes que es toquen, ho feres amb la ingenuïtat que s'obria una etapa d'esperança i d'alliberament en tots els sentits: la conflagració mundial havia acabat amb la victòria dels aliats. T'enganyares i us enganyaren. El règim franquista continuà. Seguies essent un vençut.

1957-1964

A finals de 1957, en Ramon Tasis t'oferí feina per ajudar-lo a la petita fàbrica de salaons que tenia prop de la Platja. Això et permeté guanyar alguns diners complementaris, que t'ajudaren a tirar endavant la família. T'havies casat l'any 1948 amb la Roser i ja teníeu 3 fills, dos nens i una una.

Amb en Ramon Tasis us vàreu avenir molt bé, tant al treball com fora d'ell. I això va ser degut, al fet que a tu t'agradaven les sardanes i a ell també; no en va havia estat un dels darrers components de la feia poc extingida *La Principal de l'Escala*.

Aquesta amistat era tal que, malgrat que us portàveu alguns anys, durant les ballades de sardanes que es feien cada tarda de la Festa Major a la Platja, us trobàveu a la terrassa de can Panxo, des d'on, tu amb una cervesa Moritz i ell amb el seu gotet de vi negre, que li durava tota la tarda, les escoltàveu i les comentàveu. Us agradava sentir-les des d'allà, mirant com la música se us acostava portada per l'oreig marí. Per a vosaltres eren uns moments màgics durant els quals us creàveu un espai propi i reservat, amb la sardana com a principal protagonista.

En aquesta situació mig somniosa en què us trobàveu, hi ajudaven aquelles tardes plàcides i mig descolorides de setembre, que amb la música de la cobla surant en l'aire, eren un encís en aquell racó del poble. Tant era així, que la Platja s'omplia de gom a gom, donava la sensació que tots els vilatans eren allà, fos per ballar, per escoltar, per parlar, o simplement per badar. Els veïns,

Sardanes a la Platja

com també els forasters que ens visitaven aquells dies, es deixaven seduir per aquell ambient acollidor i festiu que se'ls ofería i que els permetia oblidar les rancúnies i els maldecaps quotidians.

En aquelles hores, ningú pensava que tot just girar la cantonada arribaria l'hivern i amb ell els dies rudes i freds de tramuntana que tot ho esborren, que transformen la mar en una bèstia furiosa, que obliguen els veïns a tancar-se a casa, vora l'estufa de llenya o vora el brasero.

Fou durant aquests dies de replegament que t'engrescaves a llegir. A les tertúlies que es feien a la barberia d'en Joan Callol ("Joan Barber"), t'adonares que entre alguns clients es passaven llibres. Demanares per entrar a la roda. Fou així que conegueres la col·lecció *A tot vent*, de Proa, i fou d'aquesta manera que vas descobrir *Crim i càstig*, *El roig i el negre*, *Anna Karenina*, *Picwick*, i algunes altres grans obres de la literatura universal.

Aquells foren uns anys que, malgrat les estretors econòmiques i la repressió cultural i lingüística del país, vas viure amb un gran plaer. Era així perquè els que havíeu perdut començàveu a treure el cap. Teníeu la sensació que estàveu recuperant algunes de les coses per les quals havíeu lluitat durant la guerra. A més, ja no s'havia de callar tot.

Però l'any 1962 la vida se't canvià. A tu i als teus. De fet, tots els que vivíeu a l'Escala començàveu a notar els primers símptomes que el turisme, fins llavors incipient, començava a agafar volada.

Una tarda de febrer vàreu rebre la visita d'uns amics d'en Guietano, que us feren una oferta per comprar la vinya que teníeu a prop del Riells. Us van dir que els terrenys els volien per fer-ne habitatges destinats als estiuejants. Estaven ben valorats i us els pagarien molt bé.

Us van enlluernar amb la quantitat de diners que mai a la vida havíeu somniat tenir. Vàreu acceptar la sucosa oferta i al cap d'uns mesos ja us compràveu la televisió i poc després el "600". Arreglàreu la casa i encara us va quedar una bona picossada.

La vostra vida, sense cap mena de dubte, va fer un gir total. Els programes de distracció que us ofería el nou intrús a la família: *El Fugitivo*, *Los Intocables*, *Noche del sábado*, *Un millón para el mejor*, i altres, us tenien aclaparats. En conseqüència, deixàreu d'anar al cine Pequí, les tertúlies de la barberia s'escurçaren, les passejades del vespre cada vegada es feren més curtes, tu llegires cada vegada menys..., i les inquietuds que fins llavors havies mantingut per la llengua, per les sardanes i pel país s'anaren desinflant.

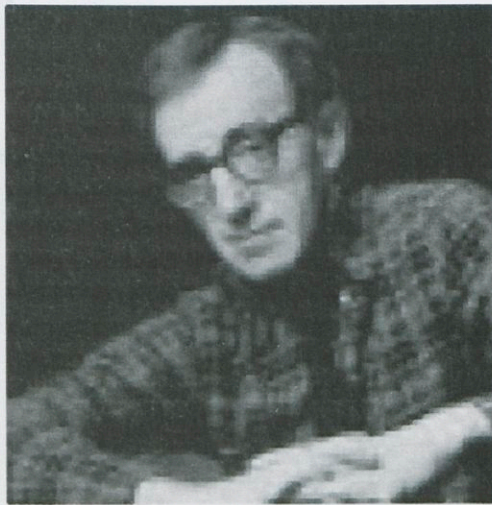
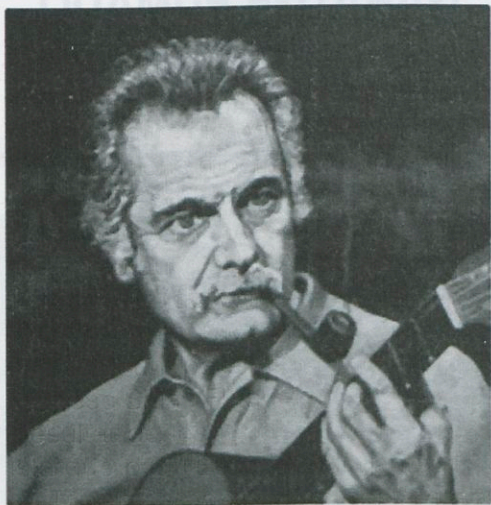
T'acomodares al nou sistema de vida. T'hi trobaves bé. I era així perquè al teu voltant tothom estava fent el mateix. A l'Escala, qui tenia finques, pinedes o vinyes, les anava venent a mesura que rebia bones ofertes i volia pujar al carro del progrés. L'arribada de diner en abundància, però també d'unes cultures més avançades, beneficià tot el poble i ajudà a superar els antics sentiments.

Pere Juhé i Oriol

ELS PAÏSOS CATALANS, PRIMER

Hi ha companys de fatiga i de batalla amb els quals comparteixes tantes coses que ni el pas del temps ni els malentesos aconseguen erosionar el contacte. I a la llarga el que semblava una simple coneixença es converteix en quelcom més. La vida t'apropa a unes persones amb les quals avances en el mateix vaixell. D'aquesta gent que estimes perquè és la gent que tens al costat cada dia, el malaguanyat Georges Brassens en va fer una cançó titulada *Les copains d'abord*. No fa massa anys el cantant Miquel Pujadó la va traduir amb el títol *Els companys primer*. Si bé *d'abord* es pot traduir per l'expressió «en primer lloc», Brassens juga amb aquesta pronunciació fàcilment confusible amb *d'à bord*. Perquè *d'à bord* vol dir «a bord», és a dir, els companys amb qui naveguem plegats. Al capdavall, el cantautor occità ens ve a dir que amb aquells amb qui la vida ens ha embarcat hem de tenir més cura que amb ningú. Els primers són els primers.

La receptivitat amb l'entorn i la tendresa amb la pròpia gent és també el que Woody Allen plasma en molts dels seus films. Així, Allen eleva a guió cinematogràfic històries quotidianes del seu Manhattan. L'actor i director nord-americà es fa estimar i és estimat perquè estima tal com és el barri que l'ha vist créixer, «encara que sóc petit i jueu». Per Woody Allen, parlar del botiguer del xamfrà de sota casa en cap cas és sinònim de provincianisme. Ans al contrari, més aviat ho viu com un tema simpàtic i interessant.

El músic Georges Brassens i el cineasta Woody Allen, arrelats i identificats amb la seva terra, són clars exemples d'estimar els seus, la seva gent; són fermes partidaris del 'com a casa enlloc'.

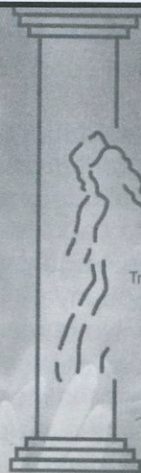
Restaurant - Pizzeria

VOLANTÍ

GELATERIA - CAFETERIA - CREPERIA

*Terrassa sobre el mar
Menús especials per a grups
i reunions*

Ronda de l'Olla - Tel. i fax 972 77 07 28
17130 L'ESCALA (Alt Empordà) Girona

INSTITUT
LAURA

BELLESA I
ESTÈTICA

Depilacions
Tractaments facials i corporals
Manicura
Estètica de peu
Maquillatge
Solàrium vertical

C/ Sta. Màxima, 388
17130 L'ESCALA
Tel. 972 772 396

*Novetats - teixits
articles per a la llar*

Casa Tuig Giralt

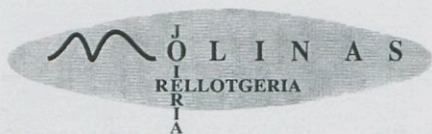
Pintor Massanet, 6-8
Enric Serra, 4
Telèfon: 972 77 45 92

RENAULT

GARATGE FUMADÓ

Closa d'en Llop, s/n
Tel. 972 77 23 01 - Fax 972 77 42 27
17130 L'ESCALA (Girona)

**REPARACIONS
COPES I TROFEUS ESPORTIUS**

Carrer Pintor Joan Massanet, 26
Telèfon: 972 77 05 48
17130 L'ESCALA

AUTO ESCOLA MARINA

Estem al vostre servei:
Martí Moreno - Emili Serra

Avda. Ave Maria, s/n
Telèfon: 972 77 06 78
17130 L'ESCALA

La convicció col·lectiva de Brassens i Allen és d'una intensitat considerable. Tant és així que les seves emocions els han dut a fer cançons i pel·lícules respectivament que han fet la volta al món. Que ambdues figures de la música i del cinema no amaguin el seu enamorament per la realitat que els envolta, els catalans ho veiem amb bons ulls. Però poques són les vegades que nosaltres ens expressem artísticament en aquests termes. I és que els nostres referents tant locals com grupals els acostumem a trobar carrinclons i defectuosos. Tendim a donar molt més valor a les coses forànies. El poeta Enric Casassas ho descriu amb un exemple: «si voleu ballar, conèixer la bellesa i furgar en el misteri, acosteu-vos a la festa major del poble del costat» (dins el llibre *El poble del costat*).

Hi ha nacions a les quals els resulta complicat tenir una autoestima sana i estàl·lia quan la història els ha girat l'esquena. L'escriptor Joan Fuster recalca en els seus llibres que es tracta la cultura catalana sense tenir en compte que tragina una ferida profunda. I mentre aquesta ferida no pugui cicatritzar, arran de l'aculturació a la qual continuem sotmesos els Països Catalans en benefici del fet castellà i francès, difícilment gaudirem d'una autoestima harmoniosa en clau nacional.

L'autoestima grupal pren volada quan és transmissora de confiança i amor envers les pròpies coses. Apassionar-te pel teu país també és tant encisador i creatiu com fer-ho per uns companys de viatge o per uns veïns novaiquesos. Sobretot quan aquest país no pot ser ell mateix per manca de sobirania. No poder-te desenvolupar ni realitzar-te des d'un punt de vista identitari ha de ser contemplat una prioritat ineludible pendent de resoldre.

Georges Brassens i Woody Allen no dubtarien a subscriure aquell refrany que diu: «com a casa no hi ha res».

Quim Gibert
(psicòleg)

FINQUES "XAXU" S.L.

GESTOR INTERMEDIARI EN PROMOCIONS I EDIFICACIONS
(G.I.P.E.) TITULAR PROFESSIONAL Núm. 985

LLOGUERS, COMPRA, VENDA

AGENCIA:

Carrer Ave Maria, 10
Apartat correus 90 - 255

Tel. 972 77 15 40
Fax 972 77 35 23

17130 L'ESCALA (Girona - Costa Brava)
w3.finquexaxu.com - info@finquexaxu.com

Taverna El Cargol

ESPECIALITATS:
VARIETATS DE TAPES
CARN I PEIX A LA BRASA
CUINA CASOLANA
OBERT TOT L'ANY

La Canya
C/ del Mar, 12 - 17130 L'Escala
Tel. i fax 972 771 314

Zona Comunitaria GRUP

AGENCIES IMMOBILIARIES

C/ Margarida, 23 baixos Tel. 972 77 09 74
www.zonacomunitaria.com

IRIS

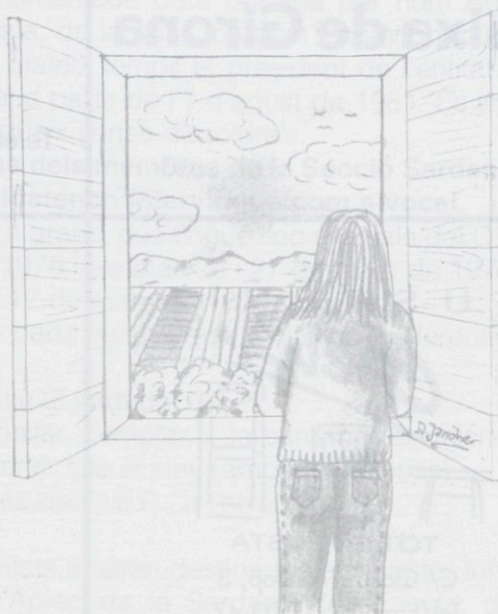
(Músic - compositor)

El color taronja emergeix de la tristesa
redefinit i alegre com el dia,
s'enlaira com el sol a les dotze
que observo silent des de la finestra

Camino amb el pensament pel verd
de l'herba en un lliscar suau
que es vol confondre amb la petja
sense pressa d'un infant.

Sota un cel esbatanat de blau
refulgent de diamants i d'ametistes,
cloc els ulls mentre les parpelles
s'inunden de roig i de tebiesa.

Assumpció Costals, març, 2004

Dibuix: Dolors Janoher

RESTAURANT HOTEL

ESPECIALITATS MARINERES
GRAN MIRADOR AL MAR

PUB MUSICAL

Passeig Marítim, 1 - L'ESCALA
Tel. 972 77 02 45 - Fax 972 77 42 58

carnisseria
xarcuteria **LLANDRICH**

Ramon i Corxita

Pl. de l'Avi Xabru - c/ del Mar, 5
17130 L'ESCALA (Girona)
Tel. 972 770 127

des de 1912 al seu servei

Caixa de Girona

Dermofarmàcia
Fórmules magistrals
Centre d'Específics
Homeopatia
Ortopèdia

Pintor Joan Massanet, 4
Telèfon: 972 77 15 75 - L'ESCALA

FUSTERIA

Gleli

TOT EN FUSTA

C/ Closa d'en Llop, 3
Tel/Fax 972 77 03 47
17130 L'ESCALA

CALÇATS

Susi

C/ Picasso, 1 (Poble Sec)
Avgda. Montgó, 31 (Riells)
Tel. 972 77 24 74 - L'ESCALA

JOAQUIM HOSTENCH I DUÑABEITIA

(Música - compositor)

Breu biografia

Joaquim Hostench i Duñabeitia, fill de pare català, Josep Hostench i Peix, nascut a Albons (Girona) i de mare basca, Dionísia Duñabeitia i Robledo, nascuda a Barakaldo (Biscaia), va néixer a Albons.

Casat amb Joaquina ViroSELLA i Sitjà té dues filles, la Rosa i l'Aurora, i tres néts, la Xènia, la Laia i en Pere. Actualment viu a l'Escala des de l'estiu de l'any 1973.

Principals activitats culturals en les quals destacà:

El polifacètic músic-compositor, mestre de la música i concretament de la sardana, fou part integrant, al llarg de molts anys d'una sèrie d'activitats culturals portades a terme a l'Escala.

Entre elles destaquen:

1 Agrupació Sardanista "Avi Xaxu", de l'Escala.

L'Agrupació va néixer com a Secció Sardanista del C.E.R. l'any 1969. Iniciant tot seguit una interessant activitat educativa: el curset d'ensenyar a ballar, comptar i repartir la sardana.

El 23 d'abril de 1978, en ocasió de l'homenatge pòstum a l'Avi Xaxu, la Secció anuncià que des de l'esmentada data portaria per nom Agrupació Sardanista "Avi Xaxu", de l'Escala, de la qual Joaquim Hostench fou un dels cinc components, essent-ne al mateix temps el president de l'entitat. També formà part de la Junta Provincial a partir de l'1 d'agost de 1981. És important de saber que aquesta Junta segueix sense dissoldre's.

2 Principals organitzacions dels membres de la Secció Sardanista del C.E.R. en les quals Joaquim Hostench intervingué com a vocal.

- a) Desfilada de models per a grans, que tingué lloc a la sala del C.E.R. els dies 27 i 28 de març de 1976 i els dies 26 i 27 de març de 1977. Per a la mainada, els dies 11 i 12 de març de 1978.
- b) Una audició de sardanes cada mes, la qual tenia lloc a diferents indrets de la vila.
- c) Concert-homenatge d'estiu al jardí del C.E.R.
- d) Curset per ensenyar a ballar, comptar,... la sardana, el divendres de cada setmana des del gener fins al juny (ambdós inclosos).
- e) Partides de quina a la sala del C.E.R., a l'hivern.
- f) Rifets diverses.

La majoria d'aquestes activitats anaven destinades a recaptar fons per a preparar i, més tard, activar l'Aplec de la Sardana de l'Escala, del qual l'Agrupació s'ocupà deu anys seguits.

Hostench fou un dels destacats paladins que feren possible instaurar l'Aplec de la Sardana a l'Escala, com també l'Aplec de la Sardana Infantil a la nostra vila.

L'any 1986 l'Agrupació se separà del C.E.R. i des de llavors solament es dedica al curset d'ensenyar a ballar, comptar... la sardana.

3 Curset d'ensenyar a ballar sardanes

Hostench és un dels pioners d'aquesta tasca educativa. Hi participà durant vint-i-cinc anys. Va ser un dels dinamitzadors primerencs que es distingí per la seva habilitat i enginy en la conducció d'infants i adults cap a l'aprenentatge de la nostra dansa.

Començà l'any 1970 a l'indret de can Vilanera. Més tard, al Centre Esportiu i Recreatiu (C.E.R.) l'Escala i des de la dècada dels anys 80 fins ara s'ha continuat sense interrupció, any darrera any, des del gener fins al juny, al Centre d'Educació Infantil i Primària (C.E.I.P.) "Empúries" de l'Escala.

Les Majorettes de l'Escala

El grup de Majorettes de l'Escala s'inicià a la nostra vila l'any 1979.

Joaquin Hostench fou un dels principals impulsadors d'aquesta atractiva i novella comparsa d'uniforme vistós que desfilà, més o menys marcialment, al compàs d'una música adient, seguint les indicacions que el mateix Hostench dirigia per mitjà de signes.

Malauradament aquesta singular actuació que formà part de molts actes festius (desfilada dels Reis Mags, participació en la rua del Carnaval, etc.) durà solament quatre anys.

No és la meua intenció menysprear la intervenció dels Marcheers Belges a la rua del Carnaval de l'Escala, però considero que les Majorettes absorbien justament l'atenció dels espectadors; eren de la nostra vila i l'actuació gratuïta.

Desfilada de les majorettes per la vila (2-9-81)

En el cas que el seu tarannà marcial fos un possible desencadenant de la seva desaparició, aquesta peculiaritat idiosincràtica és també patent en la interpretació de la companyia dels *Marcheurs Belges*, els quals ens delecten cada any per Carnaval sense interrupció des de l'any 1993. L'any anterior l'acompanyament havia anat a càrrec de la banda "Els Tirons".

Aplecs de la sardana

J. Hostench fou un dels organitzadors de:

- a) L'Aplec de Sant Martí d'Empúries que es revitalitzà el 17 de novembre de 1974, amb gran èxit i concurrència. S'inicià la venda de castanyes torrades per recaptar fons per al primer Aplec de la Sardana de l'Escala.
- b) L'Aplec de l'Escala que tingué lloc per primera vegada a la nostra vila el diumenge 6 de juny de 1976. Llavors ja es designà la Pubilla de la Sardana (Mercè Costals i Torrent).
- c) L'Aplec de Cinclaus es recuperà el 2 de març de 1980. A partir de l'any següent, en ocasió de l'Aplec, es començà el concurs d'arrossada (paella). No per això es deixà d'elaborar la coca que esdevingué tradicional, acompanyada de garnatxa de la bóta del racó. En el tercer Aplec es presentà el primer número imprès del butlletí "L'Escalenc" (març 1982).
- d) L'Aplec del Camp dels Pilans (Pilars). S'estrenà el 12 d'octubre de 1982. Se sol celebrar en ocasió de la Mare de Déu del Pilar.
- e) L'Aplec Infantil va tenir lloc per primera vegada al pati d'entrada del Col·legi Públic "Empúries" de l'Escala al maig del 1980. L'any següent se celebrà en el camp de futbol del mateix col·legi. A partir del diumenge 9 de maig de 1982, canvià d'ubicació i se celebrà al Camp d'Esports Miramar (actualment, Plaça de Catalunya).

El diumenge, 12 de juny de 1983, tingué lloc la cloenda d'Aplecs Sardanistes Infants de les Comarques Gironines al desaparegut Camp d'Esports Miramar. Aquest any s'edità el primer butlletí de l'Agrupació d'Aplecs Infants.

President de la comissió gestora de l'Agrupació d'Aplecs sardanistes infantils de les comarques gironines

Aquesta Agrupació va néixer a Bescanó l'1 d'agost de 1981. Per coordinar-la es formà una comissió gestora.

El 27 de novembre de 1982 l'esmentada comissió s'amplià i Joaquim Hostench va ser elegit president, càrrec que ocupà fins al 4 de novembre de l'any 1995, donat el cas que cada quatre anys se'l tornava nomenar.

Músic-compositor

La vocació musical del mestre Hostench aparegué quan era alumne de l'Escola Pública d'Albons, on s'ensenyava l'art de la música. S'inicià amb la introducció durant tres cursos escolars i, seguidament, solfeig i piano durant quatre cursos.

Joaquim Hostench amb Carles Pous i els sardanistes infantils escalencs a Torroella de Montgrí (24-8-80)

Amb aquests coneixements inicials s'endinsà a la instrumentació i solfeig a Verges, on tingué de professors els músics Paco (de la flauta) i Emili Poch. Més tard perfeccionà la instrumentació amb Ricard Parés, de Torroella de Montgrí.

El bagatge musical adquirit li brindà l'oportunitat de formar part de la cobla "La Principal de Banyoles", la qual va néixer l'any 1927 i en foren capdavanters els germans Josep i Manel Saderra (músics-compositors). La cobla es va desfer l'any 1956, però es revifà el 19 de febrer de 1983, amb una actuació a la plaça Major de Banyoles. En aquesta data tingué lloc el debut d'Hostench com a músic de cobla quan tenia l'edat de quaranta-dos anys. L'amistat amb el músic Josep Pascual, de l'Estartit, va influir en l'entrada d'Hostench a la cobla.

Començà tocant el trombó, però com que mancava un flabiolaire, es familiaritzà i estudià a fons el flabiol, el qual segueix tocant actualment.

La vocació musical, sorgida de manera innata, gairebé des que tenia ús de raó, li despertà la vocació de compondre sardanes. La primera fou amb motiu de la celebració del XX curset d'ensenyar a ballar sardanes. Va voler-ho manifestar a manera d'homenatge.

Les seves sardanes per ordre cronològic d'acord amb la data d'estrena

Són les següents:

"Amics d'Orriols", estrenada a Orriols (2-4-1984) amb motiu de l'Aplec Sardanista Infantil (Cobla Pl. Banyoles).

"XX Aniversari", estrenada a l'Aplec de la Sardana Infantil de l'Escala, el 7 de maig de 1989. Escrita expressament en ocasió i en record del vintè curset

d'ensenyar a ballar la sardana. S'obsequià l'autor amb un merescut regal. (Cobla Pl. Banyoles).

"En Rafel i la Carme", dedicada a un matrimoni d'Orriols, fou estrenada a Orriols. Data: 25-3-1990 (Cobla Pl. Banyoles).

"Per tu, Quimeta", dedicada a la seva esposa, va ser estrenada a l'Escala amb data 29 d'abril de 1990 (XV Aplec de la Sardana). (Cobla Foment de la Sardana).

"Companys escalencs", assignada a l'Agrupació Avi Xaxu i estrenada a l'Aplec Infantil de l'Escala (13-5-1990) (Pl. Banyoles).

"L'Amic Carles", dedicada a Carles Pous i Puig, amb lletra del mateix autor fou estrenada a l'Escala (Aplec Sardanista Infantil del 12-maig.1991). (Cobla Pl. Banyoles).

"Sardanistes escalencs", dedicada a la Secció Sardanista del C.E.R. de l'Escala, s'estrenà en el XVI Aplec de la Sardana de l'Escala el 2 de juny de 1991. (Cobla Marina).

"Núria sardanista", destinada a la jove escalenca Núria Casamort i Llos. Va ser estrenada a l'Aplec Infantil de l'Escala el 17 de maig 1992. La Pubilla de la Sardana de l'Escala, Sandra Colomeda i Pous, va lliurar un regal al mestre Hostench en senyal d'agraïment (Cobla Pl. Banyoles).

"Rosaura", dedicada a les seves filles. S'estrenà en el XVII Aplec de la Sardana de l'Escala (31-5-1992) (Cobla Cadaqués).

"Xènia", oferta a la seva néta Xènia Solés i Hostench i estrenada a l'Escala el 16 de maig de 1993 en ocasió del XXIV Aplec Infantil. (Cobla Pl. Banyoles).

"Grans amics", oferta als seus companys de l'Agrupació "Avi Xaxu" de l'Escala, fou estrenada el 30 de maig 1994 (XVIII Aplec de la Sardana de l'Escala). (Cobla Foment).

"La il·lusió d'en Joan", dedicada a Joan Muixac i Reglà (d'Albons). S'estrenà a Medinyà en ocasió de l'Aplec de Sardanes Infantil el 9 de maig de 1994 (Cobla Pl. Banyoles).

"La festa de la llum", amb motiu de la celebració del centenari de la instal·lació de l'enllumenat elèctric a l'Escala. S'interpretà a l'Escala el 25 d'octubre de 1995. (Cobla Pl. Banyoles).

"Elisabet", destinada a una noia suïssa. S'estrenà a l'Aplec Infantil de l'Escala, el 10 de maig de 1998 (Cobla Pl. Banyoles).

"Bells records" evoca el primer Aplec de la Sardana de l'Escala (1976). La dedicà als seus companys que feren possible la instauració de l'Aplec a l'Escala. S'estrenà en ocasió del XXV Aniversari de l'Aplec de la Sardana, el 4 de juny de 2000. La lletra és del propi autor. (cobles: Foment, Maria, Cadaqués i Marimon).

"Dos cunyats", assignada als seus dos gendres, va estrenar-se a l'Aplec de la Sardana de l'Escala el 3 de juny de 2001. La lletra, del mateix autor. (Cobla Foment).

Altres obres musicals

"En Peret i la Maximeta". Ball de gegants i capgrossos, dedicat a la Colla Gegantera de l'Escala. S'estrenà el 25 d'agost de 1991.

Aniversari de la cobla Banyoles. Plaça de Banyoles (8-2-92)

“A la Verge del Carme”. Cançó estrenada per la Coral dels jubilats de l'Escala el dia 16 de juliol de 2001.

Una faceta poc coneguda

El mestre-compositor J. Hostench acostuma a posar lletra a algunes de les seves sardanes, fet important perquè ens brinda l'ocasió de conèixer el seu do natural per a la poesia.

La facilitat extraordinària que el fa suficientment apte per escriure poemes li ha permès la possibilitat d'escriure'n bastants. La sublimitat, sensibilitat, alè creatiu, bellesa i ritme melodiós dels seus versos fan entendre l'esperit de qualsevol lector. Els títols d'alguns poemes ho palesen. Destaquen: “Vila de l'Escala”, “El pescador”, “La tramuntana”, “Vila marinera” (Es refereix a l'Escala), “El vell mariner”, “L'Escala”, “Nostra vila”, “La sardana”, “L'avi Xaxu”, “Nostra dansa”, “L'avi”, “La mare”, “L'infant”,...

Semiautodidacte

Les persones que, gràcies al seu saber i sobretot a la seva ferma voluntat, aconsegueixen l'objectiu desitjat, segons el meu punt de vista, són dignes d'elogi i distinció.

El músic-compositor Joaquim Hostench i Duñabeitia, per mi, és una d'elles.

Pilar Pellicer, de Gispert

L'Escala, 10 de febrer de 2004

SOMNI EMPORDANÈS

Eren els últims dels anys cinquanta que vaig construir una casa a l'Estartit i, en acabar-la, vaig anar a portar la factura als propietaris. Aquella bona gent, per acabar de reunir els diners necessaris per liquidar-me-la, van haver de buidar totes les butxaques i registrar tots els moneders.

Una vegada arranjat el compte, el propietari em va dir: –"Feia tres anys que tenia demanat un cotxe i avui m'ha arribat la concessió. Ara n'és impossible d'anar-lo a recollir. No t'inrressa pas? Te la donaria" –Vaig preguntar el preu. No arribava a cent mil pessetes. (Em sembla que passava poc de les noranta mil). Vaig contestar que sí i vaig tornar cap a casa amb els diners de la liquidació i amb la concessió del cotxe a la butxaca.

L'endemà mateix vaig anar a Girona a parlar amb l'avi Andreu (concessionari Citroën). Li vaig explicar el cas, preguntant-li si hi havia inconvenient perquè jo fóra el comprador i em va dir que no, que succeïa sovint que la concessió era per a una persona i l'adquirent n'era una altra.

Així va ésser com em pervingué el primer vehicle utilitari que vaig tenir: l'anomenat expressivament "Citroën tartana". Durant la setmana servia per a les feines pròpies de la meva empresa i, arribat el diumenge, el netejava una mica i, amb la família o amb un matrimoni amic i la seva filla, vam començar a fer turisme per la COSTA BRAVA, lloc de destinació preferit per mi. Un dia vam anar a Roses. Llavors el poble s'acabava després de la recta que hi ha passat l'actual port. A continuació hi havia un camí, no massa practicable, que vorejant el mar seguia amb el far a la dreta, i a l'esquerra, sota el castell de la Trinitat, hi havia un campament militar que pertanyia al destacament de cala Falconera. Seguint, i després de pujades, baixades i revolts, s'arribava a la cala de Canyelles Grosses on poc després es va començar a construir aquella piscina (única del moment) amb una gran "petxina" que l'abastava d'aigua regenerada. Si seguies per aquell camí, ara ja gairebé impracticable, arribaves a un lloc paradisiac. Baixaves un pendent extraordinari i trobaves un pontet construït amb branques, canyes i troncs procedents del lloc que donava accés a un paratge magnífic d'oliveres centenàries, molt ben cultivat, les quals confrontaven amb la mateixa platja de Canyelles Petites. Hi havia també una cabana construïda amb els mateixos materials de la mateixa procedència que el pont. Era un verdader Paradís.

Jo, que sempre he estat un il·lús somniador, vaig veure en aquell paratge el naixement de l'Empordà. Sempre que sento la magnífica sardana del mestre Morera que porta aquest títol, "L'EMPORDÀ", somnio amb aquell lloc (ja fa temps desaparegut) i en la magnífica escena cantada pel nostre poeta Joan Maragall: una cabana, un ramat d'ovelles pasturant enmig de les oli-

PRISCO ELECTRÒNICA, S.L.

TELECOMUNICACIONS

- TELEDISTRIBUCIÓ
- SATÈL·LIT
- ANTENES COL·LECTIVES
- ELECTRÒNICA

C/ Ave Maria, 34 - 17130 L'ESCALA
e-mail:prisco@retemail.es
www.priscoelectronica.es

Tel. 972 77 18 59
Fax 972 77 31 17

SASTRERIA

Vilabru

DES DE 1892

BOTIGA

LACOSTE

C/ Port, 30
Tel. 972 77 02 21

17130 L'ESCALA

C/ Port, 23
Tel. 972 77 49 46

Video Caixa[®]

XXIV Hores

Ave Maria, 31 - Tel. 972 77 23 49 - L'ESCALA

veres, una magnífica platja de sorra neta i, allà estesos sobre la sorra, un pastor i una sirena prenent el sol. Ell té els peus dins l'aigua i ella hi té la cua a fi que no se li ressequi amb la calor i, en aquesta amorosa posició, traslladada a èpoques remotes, hi veig l'engendrament del nostre Empordà.

Quina llàstima! Aquell paratge que jo vaig conèixer i que em va fer imaginar una escena tan romàntica ja mai més ningú no el podrà contemplar. De totes maneres, si hi aneu, no us serà difícil d'imaginar-lo. Substituiu, mentalment, les cases per les oliveres i esborreu d'aquell paratge tota mostra turística i tindreu una visió clara de l'origen del nostre Empordà.

V.LI. (escalenc d'adopció)

Bar Restaurant EL PÒSIT DELS PESCADORS

Port La Clota - Tel. 972 77 02 83
L'ESCALA

Joaquim Moner i Soler

Ctra. d'Orriols. Can Tell
17130 L'ESCALA (Girona)
Tel. 972 77 13 26 - Fax 972 77 13 90

ANXOVES - SARDINES
CONGELACIÓ - BOQUERÓ

Closa d'en llop, 40
17130 L'ESCALA (Alt Empordà)
E-mail: soles@grn.es-http://www.grn.es/soles
Apartat de Correus 210
Tel. 972 77 03 57 - Fax 972 77 41 71
CATALUNYA- EUROPA

Hotel Can Miquel
Restaurant Montgó Park

Platja de Montgó
Tel. 972 77 14 52 - 972 77 10 02
17130 L'ESCALA Girona - Costa Brava

PUNTS COMPTATS

Als escalencs

Companys! avui hi ha sardanes
a la Platja de l'Escala;
el sol d'estiu n'és ardent
i no hi ha pas tramuntana.

Les rodes van formant-se
al so de la cobla gaia;
el pastor i la sirena
s'han donat cita galana.

Pagesos i peixateres,
pescadors o vilatans,
avis, nois, pobres i rics,
estrangers i catalans,

semblen retre profà culte
llurs mans ben entrelaçades,
en els peus el mateix ritme
i encreuant-se les mirades.

Puntegen, volten i salten
confont-se amb les onades,
i per damunt giravolten
les gavines argentades.

Dintre les anelles grans
la mainada al centre balla
fent onades com la pedra
que s'enfonsa en l'aigua clara.

Compta els punts per mi, Amadeu,
jo no tinc temps; una eslava
s'ha posat al costat meu
i el seu mirar glauc m'encanta.

En el rotlle del costat
s'hi posa una americana
i en aquell de més enllà
hi balla una escandinava.

Si prenen els curts per llargs
la cadència és embrollada;
malgrat punts i contrapunts
la germanor és respectada.

Gallegues i asturianes,
baleàrics, valencianes,
pirinencs del nord o el sud:
veniu a ballar sardanes!

Catalans d'ençà o d'enllà
cantarem cançons ufanes
si assolim fer entrar al redol
castellans i castellanés.

Compta els punts per mi, Amadeu;
ma cadència és enredada;
a la mà dreta em somriu
una fada catalana;

sa pressió de mà, anunciant
que la sardana s'acaba,
me fa escaltar per la sang
un doll d'emoció estancada.

Aplaudiments i rialles:
la sardana és acabada
i la brisa empordanesa
ens asseca la suada.

No comptis més, Amadeu,
ves amb la teva estimada.
Un calfred em puja al cap
de tanta joia amassada

i ploro de constatar
el poder de la sardana,
dansa que, de tot el món,
és la que més agermana,

car, "és la dansa més bella"
i, també, la més galana;
ara el meu goig és complet
de portar sang catalana.

Jaume Sadera i Riera

CINC GENERACIONS
AL SERVEI DEL
CLIENT

A d'a

NUMS:
11.154 - 13.976
51.193 - 69.129

VICENS ASSESSORIA

Assessoria d'Empreses,
Assessoria Fiscal, Comptable
i Financera

VICENS MEDIADORS

Agència d'Assegurances de:
Núm. Registre: 1170688

Av. Girona, 34 - Apartat de Correus, 33
assessoria@vicens.es - mediadors@vicens.es
Tel.: 972.77.04.24 - Fax. 972.77.41.48
17130 L'ESCALA (Girona)

FLECA PASTISSERIA

Saneho

Carrer Major, 9 - Tel. 972 52 01 82
L'ARMENTERA

Pintura i Decoració

Lluís Romero Bruguera

C/ Gregal, 26
Telèfon: 972 77 32 21
17130 L'ESCALA
(Girona)

ELECTRICITAT - AIGUA - GAS
CALEFACCIÓ - AUTOMATISMES
RECS PER ASPERSIÓ
AIRE CONDICIONAT

Instal·lacions

Josep Alech

C/ Romans, 21 - Telèfon 972 50 33 84
17600 FIGUERES

Centre Esportiu i Recreatiu de l'Escala (C.E.R.)

Resum econòmic de l'exercici 2003

Interessos

Quotes socis	9.519,84 €
Subvencions	64.046,12 €
Seccions CER	22.667,40 €
Activitats vàries	3.560,58 €
Altres	5.301,40 €
Total ingressos	105.095,34 €

Despeses

Aplec de la sardana	7.919,52 €
Sardanes, balls i concerts	13.252,16 €
Pubilles i hereus	3.005,69 €
Exposició de flors	474,84 €
Cinema al carrer	689,99 €
Llibre festa major	788,00 €
Secció cinema	163,75 €
Secció tennis taula	32.480,08 €
Secció TV l'Escala	26.840,33 €
Escola adults	9.571,31 €
Subscripcions a diaris	1.603,74 €
Reparacions i manteniment	2.968,39 €
Assegurances	335,40 €
Neteja	1.241,00 €
Material oficina	848,13 €
Electricitat	1.061,91 €
Telèfon	355,14 €
Banc	239,96 €
Total despeses	103.839,34 €

Total ingressos	105.095,34 €
Total despeses	103.839,34 €
Sobrant exercici 2003	1.256,00 €

Índex

- 1 Salutació *Junta del CER*
- 3 Pubilla de la sardana, 2003 *Verònica Casellas*
- 5 Benvinguts a l'Aplec *Josep M. Guinart*
- 7 Agraïment *F. Xavier Vila i Mitjà*
- 10 Reproducció del full del 1r L'Escalenc del primer butlletí imprès
- 11 Reproducció de la portada
- 13 La dedicatòria de l'aplec d'enguany *Josep Vilabrú i Ballester*
- 15 *L'Escalenc*, cap al primer quart de segle *Jordi Boix i Llonch*
- 19 *L'Escalenc*, homenatge col·lectiu *Pilar Pellicer, de Gispert*
- 21 La premsa local *Ricard Guanter*
- 27 Petita oreneta *Nuri Trias*
- 31 El retorn de "La Principal" *Abel Font. Pere Guanter*
- 36 Programa de l'Aplec
- 39 125 anys de cobles a l'Escala *Jordi Gallegos i Córdoba*
- 49 Amor dins el temps *Joan Barceló i Coll*
- 51 Cantem pel Barcelona *J. Puig-Serra i Serra*
- 53 Les sardanes d'Alfons XIII *Lluís Colomeda*
- 57 Reprendre els camins *Pere Juhé i Oriol*
- 61 Els Països catalans, primer *Quim Gibert*
- 65 Iris *Assumpció Costals*
- 67 Joaquim Hostench i Duñabeitia *Pilar Pellicer, de Gispert*
- 73 Somni empordanès *V. Ll. (escalenc d'adopció)*
- 77 Punts comptats *Jaume Saderra*
- 79 Resum econòmic del CER *La Junta de l'Entitat*

Foto aèrea de l'Escala
Foto: Dolors Janoher

L' ANTIQUARI

Av. Riells, 58 - Tel. 972 77 28 86 - Fax 972 77 54 32 - 17130 L'Escala

PARC INFANTIL

RESTAURANT PIZZERIA L' ANTIQUARI RESTAURANT PIZZERIA L' ANTIQUARI RESTAURANT PIZZERIA

corre,
anem-hi!

- DISPOSEM DE PARC INFANTIL A L' INTERIOR DEL MENJADOR.
- DISPONEMOS DE PARQUE INFANTIL EN EL INTERIOR DEL COMEDOR.
- ZONE DE RÉCRÉATION POUR ENFANTS À L'INTÉRIEUR DE LA SALLE À MANGER.
- SPIEL-ZONE FÜR KINDER IM SPEISE-SAAL.
- CHILDRENS PLAY AREA INSIDE THE DINING ROOM.

L' Antiquari els desitja

Bon Aplec!